ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE ازتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة، إيشا درويشيان
1500 Լ.Ո. 76ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 188 (21530) ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2003 10 ԷՋ

ԵԱՀԿԻ ՄԻՆՍՔԻ ԽՄԲԱԿԻ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐԸ ԵՐԵՒԱՆ ԿԸ ՍՊԱՍՈՒԻՆ 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ

Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի նախագահներուն Երեւան այցելութիւնը կը նախատեսուի Նոյեմբեր 10ին: Նախապէս յայտարարուած էր, որ Մինսքի խմբակի նախագահներ Եուրի Մերզլիակովի (Ռուսիա), Հանրի Ժագոլէնի (Ֆրանսա) եւ Ռուտոլֆ Փերինայի (Միացեալ Նահանգներ) Հարաւային Կովկաս այցելութիւնը պիտի կայանայ Ազրպէյճանի նախագահական ընտրութիւններէն ետք: Կ'ակնկալուի, որ այցելութեան ընթացքին կողմերուն ներկայացուին տագնապի լուծման նոր առաջարկներ:

ՍՈՒՐԻՈՅ ՍՊԱՅԱԿՈՅՏԻ ՊԵՏԸ ՊԱՏՐԱՍՏ ԸԼԼԱԼՈՒ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ ԻՐ ԲԱՆԱԿԻՆ

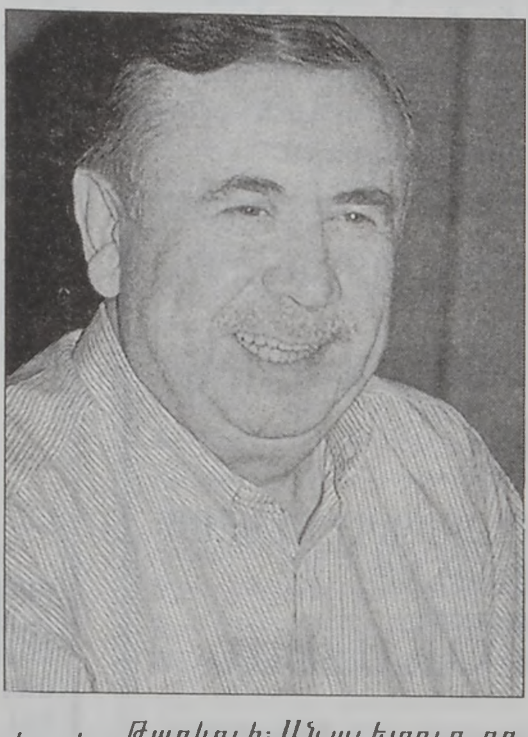

Սուրիոյ սպայակոյտի պետ զօր. Հասան Թուրքմանի կոչ ուղղեց սուրիական բանակին, յատկապէս օդուժին, պատրաստ ըլլալու եւ մղելու համար իսրայէլեան որեւէ յարձակում, հաղորդեց ՍԱՆԱ լրատու գործակալութիւնը:

Թուրքմանի, որ կը խօսէր օդուժի սպաներու աստիճանատուչութեան հանդիսութեան մը ընթացքին, կոչ ուղղեց սուրիական ուժերուն՝ ամէն ինչ զոհելու երկիրին ու ազգային արժանապատուութեան պաշտպանութեան համար:

Սուրիացի զինուորականին յայտարարութենէն կարճ ժամանակ մը առաջ, իսրայէլացի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը սպառնացած էր Սուրիոյ դէմ նոր յարձակումներ, եթէ Դամասկոս չարունակէ զօրավիգ կանգնիլ ահաբեկչական շարժումներու:

Պաշտպանութեան նախարարութեան քաղաքական բաժանմունքի պատասխանատու զօր. Ամոս Կիլատ ըսաւ, որ անցնող երկու տարիներուն, Սուրիոյ զօրակցութիւնը ահաբեկչական խմբակներու եւ կազմակերպութիւններու թափ ստացաւ՝ վերածուելով վտանգաւոր յարձակումներու: Կիլատ չեշտեց, որ Դամասկոսի նչեալ կեցուածքը անպայման փոփոխութեան պէտք է ենթարկուի: Ան աւելցուց, որ եթէ Դամասկոս չհասկցաւ Հոկտեմբեր 5ի իսրայէլեան յարձակումին պատ-

Շար.ը՝ էջ 3

ԹՈՒՐՔԻԱ ԿՐՆԱՅ ՀՐԱԺԱՐԻԼ ԻՐԱՔ ԶԻՆՈՒՈՐ ՈՒՂԱՐԿԵԼԷ

ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԷՐՏՈՂԱՆ

Թրքական ուժեր Իրաք ուղարկելու որոշումին դէմ յայտարարուած կեցուածքներուն լոյսին տակ, վարչապետ Ռեճէփ Էրտողան յայտարարեց, որ Անգարա պիտի հրաժարի զինուոր ուղարկելէ դրացի երկիրը, եթէ այդ զինուորներուն ներկայութիւնը պիտի չընդունուի: Էրտողան չեշտեց, որ եթէ Թուրք զինուորներուն ներկայութիւնը փափաքելի է, պիտի ուղարկուին, այլապէս՝ ծրագիրէն պիտի հրաժարի Անգարայի կառավարութիւնը:

Էրտողան աւելցուց, որ Իրաքը Թուրքիոյ դրացի է եւ պիտի շարունակէ այդպէս մնալ: Ան ըսաւ նաեւ, որ Անգարա պիտի չառնէ որեւէ քայլ, որ հարցեր պիտի ստեղծէ երկու երկիրներուն միջեւ: Ըստ Էրտողանի իրաքցի ժողովուրդին պահանջները շատ կարեւոր են Թուրքիոյ համար:

Թուրք զինուորներ Իրաք ուղարկելու որոշումը քննադատուած ու անընդունելի նկատուած էր շատերու կողմէ, որոնց կարգին են նաեւ իրաքցիներ եւ յատկապէս հիւսիսային շրջաններու քիւրտ բնակչութիւնը, որ մտահոգ է թրքական ուժերու ներկայութեան կարելիութեամբ:

Իրաքի սահմանակից Իրան երէկ անգամ մը եւս իր ընդդիմութիւնը յայտնեց թրքական ծրագիրին: Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Համէտ Ռեզա Ասեֆի ըսաւ, որ առանց ՄԱԿի, կամ Իրաքի ժողովուրդին հաւանութեան, կարելի չէ թրքական ուժեր ուղարկել Իրաք:

Անգարայի որոշումը ընդդիմութեան կը բախի իր իսկ սահմաններուն մէջ, ուր գրեթէ առօրեայ երեւոյթներ դարձած են Թուրք զինուորները Իրաք ուղարկելու դէմ ժողովրդային ցոյցերը: Պոլսոյ մէջ, ոստիկանութիւնը երէկ արցունքաբեր ռումբեր նետեց՝ ցրուելու համար հարիւրաւոր ցուցարարներ, որոնցմէ քանի մը հոգի ալ ձերբակալուեցաւ:

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ԹԻՒԸ ԿԸ ԲԱՐՁՐԱՆԱՅ

Սատտամ Հիւսէյնի եւ անոր վարչակարգին տապալումէն (Մայիս) ի վեր, Իրաքի մէջ սպաննուած ամերիկացի զինուորներուն թիւը բարձրացած է 103ի:

Իրաքի մէջ գործող դաշնակից ուժերու հրամանատարութիւնը յայտնեց, որ ամերիկացի երկու զինուորներ սպաննուեցան Քերքուքի մօտ, ուր զինեալներ «Պի. 7»ներ արձակեցին ամերիկեան ուժերու դէմ: Իսկ Պաղտատի մէջ, յարձակումի ենթարկուեցաւ ամերիկեան զինուորական փոխադրակառք մը, որ պայթելով հրոյ ճարակ դարձաւ: Ականատեսներ ըսին, որ ոեւէ մէկը դուրս չելաւ ինքնաշարժէն, ինչ որ ենթադրել կու տայ, թէ փրկուող չկայ, թէեւ ամերիկեան աղբիւրներ զոհերու մասին տեղեկութիւն չհրապարակեցին:

(ԱՖՓ)

ՈՒՍԱՄԱ ՊԸՆ ԼԱՏԷՆ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ ՈՒ ԱՆՈՐ ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

«Քայիտա» ցանցին ղեկավար Ուսամա Պըն Լատէն Շաբաթ օր սպառնացած է Մ. Նահանգներ անձնասպանական գործողութիւններու հեղինակներ ղրկել եւ յարձակիլ Իրաքի մէջ ամերիկեան գլխաւորութեամբ ուժերուն միացող կողմերուն վրայ:

Պատկերասփիւռի «Ժազիրա» կայանէն սփռուած ձայներիզով մը, Պըն Լատէն զգուշացուցած է, որ յարձակումները եւ պայքարը պիտի շարունակուին Մ. Նահանգներու դէմ, մինչեւ որ «դադրիք անարդար ըլլալէ»:

Ան յատկապէս նշած է Բրիտանիան, Սպանիան, Աւստրալիան, Լեհաստանը, Ճափոնը եւ Իտալիան, յայտնելով, որ «Քայիտա» իրեն կը վերապահէ իրաւունքը հակադարձելու որեւէ երկրի, որ Իրաքի դէմ «այս անարդար պատերազմին կը մասնակցի»:

Աւելի՛ն. ան ըսած է, որ իսլամական այն երկիրները, որոնք կը մասնակցին պատերազմին, նոյնպէս թիրախ պիտի դառնան, նշելով յատկապէս «Ծոցի երկիրները, գլխաւորաբար Քուէյթը»:

Պըն Լատէն յայտնած է, որ ամերիկացի ժողովուրդը «հրեաներու կողմէ ստրկացած է», զգուշացնելով, որ Պաղեստինի մէջ «կը համրենք մեր վոհերը, որոնք հրեայ ձեր դաշնակիցներուն կողմէ սպաննուած են եւ անոնց վրէժը պիտի լուծենք ձեր արիւնը թափելով, ինչպէս պատահեցաւ Նիւ Եորքի մէջ»:

«Ժազիրա» թուական չէ տուած ձայներիզին պատրաստութեան գծով, սակայն կայանին կողմէ սփռուած «իրաքցի իսլամ ժողովուրդին պատգամ»ի մը մէջ, ակնարկութիւն կատարուած է «Մահմուտ Ապպասի կառավարութեան»: Պաղեստինցի վարչապետը Սեպտեմբեր 6ին հրաժարած էր, ինչ որ ցոյց կու տայ, թէ ձայներիզը այդ թուականէն առաջ պատրաստուած է:

Երէկ Պանքոքի մէջ յայտնած է, թէ Պըն Լատէնի կողմէ Մ. Նահանգներու եւ անոնց դաշնակիցներուն դէմ նորագոյն սպառնալիքները անհրաժեշտ կը դարձնեն ահաբեկչութեան դէմ միասնականութիւն որդեգրելու հրամայականը:

Ան ըսած է, որ Պանքոքի մէջ այսօր կայանալիք ԱՓԷՔի վեհաժողովին շեշտը պիտի դնէ շրջանային դաշինքներ ապահովելու վրայ, ահաբեկչութեան դէմ պայքարելու նպատակով:

Իրաքի գծով ամերիկեան քաղաքականութիւնը երէկ Պանքոքի մէջ ցոյցերու առիթ տուած է: Հարիւրաւոր ցուցարարներ բողոքած են Պուշի այցելութեան դէմ:

(ԱՖՓ)

ԻՐԱՔ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ՊԸՆ ԼԱՏԷՆԻ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Իրաք հակադարձած է Պըն Լատէնի «թելադրանքներուն», յայտնելով, որ ան պէտք չէ միջամուխ ըլլայ երկրին հարցերուն:

Իշխող խորհուրդին անդամ Մուաֆֆաք Ռուպայ ըսած է, որ Պաղտատ կը մերժէ, որ Պըն Լատէն Իրաքը օգտագործէ «հին հաշիւներ լուծելու համար ամերիկացիներուն հետ»:

Իր «պատգամին» մէջ, Պըն Լատէն նաեւ գովասանքով արտայայտուած է Իրաքի մէջ «ժիհատ» մղող «հերոսներուն» եւ «պատամարտիկներուն»:

Ան նաեւ գովաբանած է Անսար Իսլամը, որ Իրաքի քրտական իսլամական խմբակ մըն է, զոր Մ. Նահանգներ կ'ամբաստանեն «Քայիտա»ի հետ կապեր ունենալու յանցանքով:

ՊՈՒՇԻ ՀԱԿԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

Մ. Նահանգներու նախագահ Ճորճ Պուշ

Հ. Յ. Դ. ԶՈՄԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆԻՆ ՇԵՇՏԸ ԴՐՈՒԵՑԱՒ ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱՌՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

Ամիսներու լուրջ աշխատանքէ մը ետք, Հ. Յ. Դ. Զաւարեան Ուսանողական Միութիւնը Շաբաթ, 18 Հոկտեմբերին ներկայացուց «Լիբանանահայ ուսանողութեան ազգային յանձնառութիւնը» ուսումնասիրութեան արդիւնքները՝ կլոր սեղանի մը ընթացքին:

Ուսանողական կլոր սեղանը, որ ուղղակի սփռուեցաւ «Վանայ Ձայն»էն, տեղի ունեցաւ Համրայի «Քրաուն Փլազա» պանդոկին մէջ: Կլոր սեղանը սկսաւ յետմիջօրէի ժամը 3:00ին եւ տեւեց շուրջ 5 ժամ: Ներկայ էին Լիբանանի Հայոց Թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարար Սեպուհ Յովնանեան, Լիբանանի մէջ Հայաստանի դեսպան Արեգ Յովհաննիսեան, պատկան մարմիններու ներկայացուցիչներ, Համազգայինի Հայագիտական Բարձրագոյն Հիմնարկի տնօրէն Երուանդ Փամպուքեան, Պուրճ Համուտի քաղաքապետ Անդրանիկ Մսըրլեան, նախկին դեսպան Վաչէ Նիւրբէթլեան, մեծ թիւով համալսարաններու դասախօսներ եւ ուսուցիչներ, հայկական վարժարաններու տնօրէններ, համալսարանական հայ ուսանողներ:

Շար.ը՝ էջ 3

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՌԱՋԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՐԱԹՈՆԸ ՊՍԱԿՈՒԵՑԱՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՄԵԾ ԽԱՆԴԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ ՍՏԵՂԾԵՑ

Նախագահը կու տայ մրցումին ազդանշանը

Լիբանան երէկ ապրեցաւ պատմական օր մը, երբ մեծ յաջողութեամբ պսակեց Պէյրութի առաջին միջազգային մարաթոնը (42,5 քմ.), որուն մասնակցեցան 48 երկիրներէ 6000 մարզիկներ, ինչպէս նաեւ փոքրերու, պատանիներու, անդամալոյծներու 4 քմ. եւ 10 քմ. մինի մարաթոնի մեծաթիւ մարզիկ–մասնակիցներ:

Այս մարաթոնը, որուն նպատակը բարեսիրական է (քաղցկեղի դէմ պայքար), կուտ մարզական իրադարձութիւն մը չէր անշուշտ, որովհետեւ արհեստավարժներու յատուկ չէր եւ մասնակցութիւնը ազատ էր՝ սիրողական մակարդակի տարբեր տարիքի մասնակիցներու համար: Այսուհանդերձ անիկա յաջողեցաւ մեծ քարոզչութիւն ստեղծել իր լաւ կազմակերպուածութեան համար: Ներկայ էին բազմաթիւ լրագրողներ՝ տեղացի թէ օտար, որոնք մեծ արձագանգ ապահովեցին ողջունելի այս իրադարձութեան:

Տղոց դասակարգին մէջ քենիացիք, որոնք միջազգային գետնի վրայ ներկայիս կը տիրապետեն այս մարզին, Պէյրութի մէջ եւս գրաւեցին առաջին երեք դիրքերը: Առաջին հանդիսացաւ Փօլ Ռոպըրթ, արձանագրելով 2 ժամ 19' եւ 4" արդիւնք մը:

Աղջկանց մրցումին տիրապետող եղան եթովպիացիք: Առաջին հանդիսացաւ Ժաքլին Թարուրի (2, 42', 12"), իսկ 10 քմ. մրցումին լիբանանցիք եղան տիրապետող: Տղոց առաջին դիրքը գրաւեց Խտըր Ապտօ, իսկ աղջըկանց՝ Լուպնա Ֆարղուլ:

Պէյրութի փողոցներուն մէջ խանդավառութիւնը մեծ էր: Մե-

Շար.ը՝ էջ 10

ԴԵՍՊԱՆ ՊԵԹԸԼ ԱՅՑԵԼԵՑ ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏԻ

Ուրբաթ օր հարաւային Լիբանանի մէջ ամերիկեան դեսպանատան պաշտօնատարներու շրջապտոյտը արգելակելու դէպքին լոյսին տակ, Լիբանանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Վինսընթ Պեթըլ այցելեց Պաապտա, ուր հանդիպում մը ունեցաւ նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտի հետ:

Պաշտօնական տեղեկութեանց համաձայն, հանդիպումին ընթացքին քննարկուած են լիբանանեան եւ շրջանային վերջին իրադարձութիւնները:

Միւս կողմէ, Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բողոքներուն իբրեւ պատասխան, Լիբանանի արտաքին գործոց նախարար Միշէլ Սըմահա, որ կը փոխարինէ երկրէն բացակայ Ժան Օպէյտը, յայտնեց, թէ ճիշդ է, որ պետութիւնը կը հսկէ գերիշխանութեան, սակայն հարաւի մէջ հարկ է գործակցիլ Հըզպալլայի հետ, որովհետեւ դիմադրութիւնն է, որ կը հսկէ լիբանանեւիսրայէլեան սահմանային Կապոյտ Գիծի ապահովութեան ու կայունութեան:

ԻՍՐԱՅԷԼ - ՀԸԶՊԱԼԼԱ ԳԵՐԻՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ՀԱՐՑԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ՄԵԼԱՆ ՀՈՍԵՑՆԵԼ

Իսրայէլի եւ Հըզպալլայի միջեւ գերիներու փոխանակման հարցով երէկ իսրայէլեան «Ետիոթ Ահրոնոթ» օրաթերթը հրատարակեց լուր մը, որուն հիմամբ Գերմանիա սպառնացած է չմիջամտել իսրայէլեան կողմէ կատարուող չատախօսութիւններուն պատճառով, որ արգելք կը հանդիսանայ բանակցութիւններուն:

Իսկ «Հաարէց» օրաթերթը կոչ ուղղեց իսրայէլեան կառավարութեան ճնշում բանեցնելու Իրանի վրայ, իսրայէլացի օդաչու Ռոն Արատի մասին տեղեկութիւններ ստանալու համար:

REQUIRED

Required secretary and assistant managing director, dynamic, with university degree, good knowledge of english and french. Minimum 3 years experience with computer skills (Windows, Word, Excel, Internet). Good conditions. Send CV by fax (1) 480133.

ՁԱՒԱԽՔԻ ՕՐԵՐ
3-8 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2003

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՖՈՆՏԻՆ

Սիփան Սեւակ Արծրունիի ծնունդին ուրախ առիթով,
Տիկին Ալիս Պագալեան 50,000 լ. ո.

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Գրիգոր Պոյաճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Վահէ Պոյաճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ջաւէն Պոյաճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Արա Գըլընճեան եւ զաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց հօր, մեծ հօր, աներհօր եւ հարազատին՝

ԱՐՓԻԱՐ ՊՈՅԱՃԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 19 Հոկտեմբեր 2003ին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երկուշաբթի, 20 Հոկտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ:

●Ցաւակցութիւնները կ՛ընդունուին հանգուցեալին զաւկին՝ Գրիգոր Պոյաճեանի բնակարանը, Թրատ թաղ, Երկուշաբթի 20, Երեքշաբթի 21 եւ Չորեքշաբթի 22 Հոկտեմբերին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Յարութիւն Առաքելեան (Ագիլեան)
Տէր եւ տիկին Աբգար եւ Սիլվի Առաքելեան (Ագիլեան)
եւ զաւակները՝ Գարիլ, Կասիա եւ Յարութ
Տէր եւ տիկին Վահէ եւ Զեփիւռ Գայսէրլեան եւ
դուստրը՝ Սալբի
Խրիմեան ընտանիք
Զէրքէզեան ընտանիք
Գույումճեան ընտանիք
Թուխմանեան ընտանիք
Մուրատեան ընտանիք
Քէօրօղլեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց կնոջ, մօր, մեծ մօր, աներմօր եւ հարազատին՝

ՎԵՐԺԻՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ (ԱԳԻԼԵԱՆ)
(Ծնեալ՝ ԽՐԻՄԵԱՆ)

մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 18 Հոկտեմբեր 2003, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, իր բնակարանին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երկուշաբթի, 20 Հոկտեմբեր, կէսօրէ առաջ ժամը 11:30ին, Նոր Մարաշի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ:

●Ցաւակցութիւնները կ՛ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը՝ Նիու Ռաուտա, Նաճարեան շէնք, 2րդ յարկ, Երկուշաբթի 20, Երեքշաբթի 21 եւ Չորեքշաբթի 23 Հոկտեմբերին:

●Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւններ կատարել Լիբանանի Օգնութեան Խաչին կամ Ճեմարանի Սաներու ֆոնտին:

ՆԱԽԱՐԱՐ ՀԸՄԱՅԷՏ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

Ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար Այուպ Հըմայէտ երէկ ուղղուեցաւ Դամասկոս, ուր հանդիպումներ ունեցաւ Սուրիոյ վարչապետ Մոհամէտ Նաժի Օթարիի եւ սուրիացի իր պաշտօնակիցին՝ Իպրահիմ Հատտատի հետ, ներկայութեամբ լիբանանեւսուրիական գերագոյն խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար Նասրի Խուրիի:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկումի առարկայ դարձաւ լիբանանեան ելեկտրականութեան մարզին վառելանիւթը ուղղակի Սուրիայէն ապահովելու ծրագիրը, ինչպէս նաեւ լիբանանեւսուրիական միացեալ յանձնախումբի աշխատանքներու ծիրէն ներս բարելաւել եւ ամրապնդել ելեկտրականութեան մարզին մէջ գործակցութիւնը:

Հըմայէտ յայտնեց, որ Սուրիա վարժ է վտանգաւոր կացութիւններ դիմագրաւելու եւ հաստատ կը մնայ իր ազգային կեցուածքներուն վրայ, որոնք կը նպաստեն նաեւ ամբողջ արաբ ազգին:

Իր կարգին, Իպրահիմ Հատտատ շեշտեց, որ բոլոր ճնշումներուն եւ սպառնալիքներուն դիմաց, Սուրիոյ կեցուածքը յստակ է եւ այդ պատճառով Դամասկոս կ՛անտեսէ իր կեցուածքէն հեռու կատարուած խորհրդակցութիւնները, նշելով որ Սուրիա երբեք իր քաղաքական կեցուածքներէն չի շեղիր:

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»Ի ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐՆԵՐԸ

8:30.- Լիբանանեան մամուլի խորագիրներու ընթերցում՝ արաբերէն
8:45.- «Աստղեր»
9:00.- «Ռատիօ - Թատրոն». կը ներկայացնեն Մարի Ռոզ Սանուկեան եւ Մանուէլ Մարգարեան
9:40.- «Առաւօտեան տոմս»
11:30.- Լիբանանեան մամուլի խորագիրներու ընթերցում՝ հայերէն
1:30.- Հայաստանեան լուրեր
3:00.- Արաբերէն յայտագիր. հարցազրոյց ընկերային գիտութեանց մասնագէտ տոքթ. Զուհէյր Հաթապի եւ Պէյրութի հետազօտութիւններու կեդրոնի տնօրէն Ապտօ Սաատի հետ, ապա հեռաձայնային կապ Աշխատաւորական համադաշնակցութեան նախագահ Ղասսան Ղըսըսի հետ
4:45.- «Բարի երեկոյ Վանայ Ձայնէն». ուղղակի ձայնասփռում՝ այլազան եւ հետաքրքրական նիւթեր, երգեր, հարցազրոյց եւ այլն
7:00.- «Վանայ Սփոր». անցնող շաբթուան մարզական լուրերու ներկայացում եւ խաղ - մրցանք

ԿԸ ՆՈՒԻՐԷ

Սիփան Սեւակ Արծրունիի ծնունդին ուրախ առիթով, տիկին Ալիս Պագալեան 50,000 լ. ո.՝ LOԽի «Արաքսի Պուլղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնին:

ՍԻՆԻՈՐԱ Կ'ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԻ 2004Ի ՊԻՒՏՃԷԻ ՄԱՍԻՆ

Ելեւմուտքի նախարար Ֆուատ Սինիորա երէկ հարցազրոյցի մը ընթացքին անդրադարձաւ 2004ի պետական պիւտճէի նախագիծին եւ ըսաւ, որ անպայման կ'ուզէ բարեկարգումներ կատարել, սակայն ոչ պիւտճէի նախագիծին ծիրէն ներս, որպէսզի անիկա 2003ի նախագիծին նման «անկիւններու» չմատնուի:

Սինիորա զգուշացուց, որ եթէ բարենորոգումներ չկատարուին՝ շատ աւելի վատ վիճակ պիտի պարզէ երկրին տնտեսական կացութիւնը:

«Երբ 2004ի պետական պիւտճէի նախագիծը կը պատրաստէի, նպատակ ունէի ղեկավարներն ու քաղաքացիները դնել իրականութեան եւ պատասխանատուութեան դիմաց», ըսաւ Սինիորա, կոչ ուղղելով կառավարութեան՝ գործադրելու բարենորոգումները:

Սինիորա վստահեցուց, որ ինք անձամբ դէմ է յաւելեալ տուրքեր հաստատելու ընտրանքին, հակառակ այն իրականութեան, որ 2004ի պետական պիւտճէի նախագիծէն կ'ակնկալուի յաւելեալ մուտք ապահովել պետութեան: Ան ընդգծեց, որ առանց բարեկարգումներու կարելի չէ տուրքեր աւելցնել եւ քաղաքացիները աւելիով բեռնաւորել:

Սինիորա ըսաւ նաեւ, որ 2004ի պետական պիւտճէի նախագիծին մասին կատարուած յայտարարութիւններուն կամ մեկնաբանութիւններուն մեծամասնութիւնը քաղաքական բնոյթ ունի եւ ոչ մէկ առնչութիւն ունի նախագիծին հետ:

Սինիորա յայտնեց, որ ապապետականացումը միակ ձեւն է երկրին ընդհանուր բացը նուազեցնելու, սակայն նկատել տուաւ նաեւ, որ անիկա պիտի չկատարուի եթէ պէտք եղած գումարները չապահովուին:

ԼՕԽի «ՆԱՅԻՐԻ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ ԱՆԹԻԼԻԱՍ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ Ա. ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ / ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ Ա. ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ (ՃԱՇ)

ՊՏՈՒՂՆԵՐՈՎ ԵՒ ԲԱՆՋԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՎ ԶԱՐԴԱՐԱՆՔՆԵՐ
Կը ներկայացնէ
ՇԷՖ ԶԱՐՄԻԿ ՀԱԼԱՃԵԱՆ

Տեղի կ՛ունենայ Երեքշաբթի, 21 Հոկտեմբեր 2003, առաւօտեան ժամը 10:00ին, ԱՂԲԱԼԵԱՆ-Հ. Մ. Ը. Մ. Մարզամշակութային համալիրին մէջ:

ԾԱՆՕԹ.- Երթեւեկը ապահովուած է՝ Անթիլիասի «Սիմիթեան» շէնքերու մուտքէն, առաւօտեան ժամը 9:45ին:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒՐԲ ՆՇԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ ՖՈՆՏ

Շաքէ Թորոսեանի մահուան առիթով,

Ս. Նշան Մայր եկեղեցւոյ Տիկնանց Միութիւն	100,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Մելքոն Յակոբեան	100,000 լ. ո.
Հայ Աւետ. Քոլէճի Տիկնանց Օժ. Մարմին	50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Զոհրապ Թորիկեան	50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Սեպուհ Մինասեան	50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Զաւէն Պոյաճեան	50,000 լ. ո.
Ժիլպէր եւ Միմի Թաննուս	30,000 լ. ո.
Տիար Զոհրապ Թորոսեան	20$
Ժորժ եւ Դալար Թորոսեան	20,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Ժիրայր Սեքըլճեան	20,000 լ. ո.
Սուատ Հատտատ	10,000 լ. ո.
Սուլէյման Ժապէր	10,000 լ. ո.

Ս. ՆՇԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, 26 Հոկտեմբեր 2003, Գիւտ Խաչի Կիրակին՝ եկեղեցւոյ անուանակոչութեան տօնն է:

Այն հաւատացեալները, որոնք կը փափաքին մատաղցու ոչխար նուիրել եւ կամ մասնակից դառնալ նիւթական նուէրով, թող բարի ըլլան կապ պահել թաղականութեան գրասենեակը: Հեռ. 01 / 981102/3 թիւին, ամէն օր առաւօտեան ժամը 8:00էն մինչեւ կէսօրէ ետք ժամը 1:00:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ՆՇԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

Հովանաւորութեամբ
Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ՀԱՅ ԳԻՐՔԻ 25ՐԴ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ - ՎԱՃԱՌՔ

Կազմակերպութեամբ՝
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ ԴՐԱՍՏԱՆ

Մասնակցութեամբ՝
ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՆՀԱՏ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒ

Տեղի կ՛ունենայ Չորեքշաբթի, 22 Հոկտեմբեր 2003ին, Մայրավանքի շրջափակին մէջ:

●Ժամերգութիւն՝ ժամը 5:30
●Բացում ժամը 6:00
●Գեղարուեստական յայտագիր
●Հայրապետական պատգամ

ԾԱՆՕԹ.- Ցուցահանդէսը բաց պիտի մնայ մինչեւ Կիրակի, 9 Նոյեմբեր 2003, ժամը 10:00էն 14:00 եւ 16:00էն 20:00:

ՇՆՈՐՀԱՀԱՆԴԷՍ - ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
ԲԱՐՁՐԲԵՐԴԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ (1248 Թ)

(ԼՈՒՍԱՊԱՏՃԷՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Խօսք կ՛առնեն՝
ԴՈԿՏ. ՍԻԼՎԻԱ ԱՃԷՄԵԱՆ
եւ
ՏԻԱՐ ՍԱԱՏ ՔԻՈՒԱՆ

Հայրապետական պատգամ՝
Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Հինգշաբթի, 23 Հոկտեմբեր 2003, երեկոյեան ժամը 7:00ին, վեհարանի դահլիճին մէջ:

«ՆԱՐԵԿ» ԱՂՕԹԱՄԱՏԵԱՆԻ 1000ԱՄԵԱԿ
«ՆԱՐԵԿԵԱՆ ՓԱՌԱԲԱՆՆԵՐ»

Աղօթասացութիւն՝ կատարողութեամբ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
եւ
ԴՊՐԵՎԱՆՔԻ ՍԱՐԿԱՒԱԳՆԵՐՈՒՆ

Ուրբաթ, 24 Հոկտեմբեր 2003, երեկոյեան ժամը 7:00ին, կաթողիկոսարանի Մայր տաճարին մէջ:

Հ.Յ.Դ. «ԴՐՕ» ԿՈՄԻՏԷ — ՔԱՐՈԶՉԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ՎԱՐԴԱՆ ՇԱՀՊԱԶԻ ՇԻՐՄԱՔԱՐԻ ԲԱՑՈՒՄ

●ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆ ●ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԽՕՍՔ

Տեղի կ՛ունենայ Կիրակի, 26 Հոկտեմբեր 2003, առաւօտեան ժամը 10:30ին, Ֆրըն Շըպպէքի Ազգային գերեզմանատան մէջ:

Ծանօթ.- Երթեւեկը ապահովուած է Արազածի Հ.Յ.Դ. «Դրօ» ակումբէն, առաւօտեան ժամը 10:00ին:

N U R S I N G
ՓՕԼԻԿԼՈԹ ՔՈԼԷՃԻ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Եթէ աւարտած ես միջնակարգի 9րդ դասարանը, դիմացդ կը բացուի NURSINGի ասպարէզը:

Լաւագոյն ասպարէզը, լաւագոյն վճարումով, անմիջական գործի ապահովումով:

Մեծ է պահանջքը, քանի որ իւրաքանչիւր 16 բժիշկի՝ ՄԷԿ հիւանդապահուհի:

ԾԱՆՕԹ.– *Առաջին տարուան համար պիտի ընդունուին սահմանափակ թիւով աշակերտներ:*

Արձանագրութիւն՝ ամէն օր:

ՓՕԼԻԿԼՈԹ ՔՈԼԷՃ.– Տորա՝ հեռ. 01/251320

Հ. Յ. Դ. ՋՈՄԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆԻՆ ՇԵՇՏԸ ԴՐՈՒԵՑԱՒ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Հայկական վարժարաններու, լիբանանեան համալսարաններու հայ ուսանողութեան եւ մանաւանդ լիբանանահայ ուսանողական - երիտասարդական միութիւններու եւ համալսարանական համախմբումներու ներկայացուցչութիւնը ուշագրաւ էր: Այսպէս, կլոր սեղանին քննարկումներուն իրենց գրաւոր եւ բանաւոր զեկուցումներով մասնակցեցան Ազգային Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան քոլէճի, Ազգային Եղիշէ Մանուկեան քոլէճի, Այնճարի Ազգային Գալուստ Կիւլպէնկեան երկրորդական վարժարանի, Հայ Աւետարանական Շամլեան - Թաթիկեան վարժարանի, Հայ Աւետարանական Կեդրոնական Բարձրագոյն վարժարանի, Հայ Աւետարանական քոլէճի, Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան բարձրագոյն վարժարանի, Անարատ Յղութեան Քոյրերու Ս. Հռիփսիմեանց վարժարանի, Համազգայինի Մելանքթոն եւ Հայկ Արսլանեան ճեմարանի, Ջարեհեան դպրեվանքի, Հայ Կաթողիկէ Գէորգ Հարպոյեան վարժարանի, Պէյրութի Ամերիկեան համալսարանի «Լիպընիզ Արմինիըն Հերիթէյճ Քլապ»ի, Հայկազեան համալսարանի «Հերիթէյճ Քլապ»ի, «Սէն Ժոզէֆ» համալսարանի «Հայ Ուսանողներու Համախմբում»ի, Լիբանանեան - Ամերիկեան համալսարանի (իր երկու մասնաճիւղերով՝ Պէյրութ եւ Ժիպէյլ), Լիբանանեան համալսարանի, «Նոթր Տամ» համալսարանի, «Էյ. Եու. Էս. Թի.»ի, Քասլիքի համալսարանի, Ս. Դ. Հ. Կ. «Տխրունի» Ուսանողական - Երիտասարդական միութեան, Ռ. Ա. Կ. «Փորթուգալեան» ակումբի Հայ Երիտասարդաց Ընկերակցութեան (Հ. Ե. Ը.), Հայ Աւետարանական Քրիստոնէական «Ջանից» միութեան, Հայ Եկեղեցւոյ Համալսարանական Ուսանողներու Միութեան (ՀԵՀՈՄ), Հայ Կաթողիկէ Համալսարանականներու Միութեան (Հ. Կ. Հ. Մ.), եւ անշուշտ Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Երիտասարդական Միութեան եւ Հ. Յ. Դ. Զաւարեան Ուսանողական Միութեան ներկայացուցիչները:

Օրուան զեկուցաբերներն էին Հայկազեան համալսարանի նախագահ վեր. դոկտ. Փօլ Հայտոսթեան, Լիբանանեան Ամերիկեան համալսարանի (էյ. էյ. Եու.) դասախօս Վաչէ Փափազեան եւ հոգեբան Վերա Սիսեռեան: Կլոր սեղանի գրուցավարն էր Համազգայինի Վահէ Սէթեան տպարանի տնօրէն Յակոբ Հաւաթեան:

Հ. Յ. Դ. ՋՈՄի Ուսանողական Գրասենեակին կողմէ բացման խօսքը կատարեց Քրիստին Աղպոչեան: Ան ըսաւ, թէ 1904ին Սիմոն Զաւարեանի այցելութեամբ, Պէյրութի հայ ուսանողները սրբազան դատի մը ի խնդիր համախմբուելով կը վերցընէին յանձնառութիւն մը, եւ լիբանանահայ ուսանողներ այդ թուականէն իսկ դաղթաշխարհի մէջ Լիբանանը վերածեցին ազգային յանձնառութեան կայարանի մը. ան եզրափակեց ըսելով, որ յետ Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմին, լիբանանահայութիւնը կը դիմագրաւէ նօսրացման երեւոյթ մը, հետեւաբար հայ հաւաքականութեան կազմաւորման եւ անոր ազգային յանձնառութեան կապուած խնդիրներ կը կարօտին լուրջ քննարկման:

Քրիստին Աղպոչեան աւելցուց, որ հայ ազգային կեանքը հարուածող երեւոյթներուն լոյսին տակ, Հ. Յ. Դ. Զաւարեան Ուսանողական Միութիւնը ձեռնարկեց ուսումնասիրութեան մը համալսարաններուն մէջ հարցախոյզի մը ճամբով: Այս ուսումնասիրութիւնը լոյս տեսած է յատուկ պրակով, իսկ կլոր սեղանին քննարկումները կը շօշափեն այս ուսումնասիրութեան տուեալներուն առնչուող նիւթեր:

Այնուհետեւ ժողովասրահին մէջ մեծ պաստառի մը վրայ ներկայացուեցան «Լիբանանահայ ուսանողութեան ազգային յանձնառութիւնը» ուսումնասիրութեան տուեալները: Հարցախոյզը կատարուած է հետեւեալ համալսարաններուն մէջ. Լիբանանի Պետական Համալսարան, Հայկազեան Համալսարան, Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարան, «Նոթր Տամ» համալսարան, Լիբանանեան - Ամերիկեան համալսարան, «Սէն Ժոզէֆ» համալսարան, Քասլիքի համալսարան, Գիտութեան եւ Արհեստագիտութեան ամերիկեան համալսարան եւ Համազգայինի Հայագիտական Բարձրագոյն Հիմնարկ:

Յակոբ Հաւաթեան ներկայացնելով օրուան զեկուցաբերները նշեց, որ 100ամեայ Զաւարեան Ուսանողական Միութիւնը այսօր նոր հանգրուան մը կը թեւակոխէ: Լիբանանահայ Ուսանողութեան ազգային յանձնառութիւն ունենալը անհրաժեշտութիւն դարձած է նոր օրերու մարտահրաւէրներուն դիմագրաւման իմաստով: Այս իմաստով ալ ողջունելի է Հ. Յ. Դ. Զաւարեան Ուսանողական Միութեան կողմէ այս կլոր սեղանին կազմակերպումը: Կլոր սեղանին մասնակից զեկուցաբերները իրենց զեկուցումները պիտի չներկայացնեն ըստ յատուկ նիւթերու, այլ քննարկումը պիտի ըլլայ ազատ, կարելի եղածին չափ կարծիքներ ունենալու համար օրուան նիւթին շուրջ:

Ապա Յակոբ Հաւաթեան խօսքը փոխանցեց առաջին զեկուցաբերին՝ վեր. Փօլ Հայտոսթեանի: Վերջինս նշեց, որ «յանձնառութիւն» բառը կը նշանակէ «յանձն առնել», եւ կարծես այս բառով ըսել կ'ուզուի, որ գաղութը իր երիտասարդութեան եւ ուսանողութեան կը յանձնէ պատասխանատուութիւն մը: Յանձնառութեան հասկացողութիւնը նախ եւ առաջ կ'ենթադրէ պատասխանատու կեցուածք Հայ Դատի նկատմամբ, որովհետեւ սփիւռքահայութեան գոյութիւնը հետեւանք է Հայկական Ցեղասպանութեան, եւ իրերայաջորդ սերունդները պէտք է գիտակից ըլլան այս իրականութեան:

Յաջորդ խօսք առնողը եղաւ Վաչէ Փափազեան, որ անդրադարձաւ ուսումնասիրութեան մէջ տեղ գտած տուեալներուն: Ան մանաւանդ մտահոգութիւն յայտնեց այն երեւոյթին համար, որ ուսումնասիրութեան մէջ ի յայտ կու գայ, թէ հակառակ անոր որ հայկական դպրոցներ յաճախած հայ ուսանողներ շատ լաւ հայերէն գրել եւ կարդալ գիտեն, սակայն երբ խօսքը կը վերաբերի հայ գիրքի եւ թերթի ընթերցանութեան, երեւոյթը աւելի քան բացասական կ'ըլլայ:

Վաչէ Փափազեան նաեւ մտահոգիչ գտաւ այն երեւոյթը, որ հարցապնդըւած ուսանողներուն չորսէն մէկը արդէն որոշած է հրջանաւարտ ըլլալէն ետք իր նպաստը չբերել հայ ազգային - հասարակական կեանքին: Վ. Փափազեան նշեց, որ այսօրուան ուսանողութեան եւ երիտասարդութեան մօտ տակաւ կը չեզոքի ապաքաղաքականացման երեւոյթը: Երեւոյթ մը, որ կը խոչընդոտէ ազգային յանձնառութեան մթնոլորտի մը կազմաւորման ընթացքը:

Վերա Սիսեռեան ընդհանուր բնութագրումը կատարեց ազգային յանձնառութեան երեւոյթին: Ան նշեց, որ ուսանողութիւնը իր կոչումին իսկ բերումով հիմնական դերակատարութիւն ունի իր ժողովուրդին ազգային, քաղաքական, ընկերային եւ մշակութային կեանքին մէջ:

Զեկուցումներէն ետք կարճ խօսք մը արտասանեց Լիբանանի Հայոց Թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, որ ողջունեց Հ. Յ. Դ. Զաւարեան Ուսանողական Միութիւնը այս աննախընթաց նախաձեռնութեան համար: Առաջնորդ սրբազանը իր մտահոգութիւնը յայտնեց այն երեւոյթին մասին, որ ներկայիս հայ երիտասարդութեան եւ ուսանողութեան մօտ ազգային յանձնառութեան պակասի երեւոյթին կողքին կան շատ ուրիշ հարցեր, որոնք կը վտանգեն հայութեան գոյութիւնը Լիբանանի մէջ:

Առաջնորդ սրբազանը այս հարցերուն շարքին նշեց խառն ամուսնութիւններու երեւոյթը, որ հետզհետէ մտահոգիչ կը դառնայ: Այս կապակցութեամբ առաջնորդ սրբազանը Զաւարեան Ուսանողական Միութեան առաջարկեց, որ այս եւ նման ազգային հարցերու շուրջ շարունակէ կազմակերպել ուսումնասիրութիւններ եւ կլոր սեղաններ:

Արտասանուած խօսքերէն ետք առիթ տրուեցաւ, որ մասնակցող աշակերտական եւ ուսանողական պատուիրակութիւնները ներկայացնեն իրենց գրաւոր կարծիքները օրուան նիւթին գծով:

Այնուհետեւ խօսք առաւ նաեւ Լիբանանի մէջ Հայաստանի դեսպան Արեգ Յովհաննիսեան, որ այս կլոր սեղանը նկատեց հրաշալի նախաձեռնութիւն: Ան նաեւ ողջունեց նման մակարդակի կլոր սեղանի մը կազմակերպումը:

Դեսպան Արեգ Յովհաննիսեան անդրադարձաւ Հայաստանի մէջ սփիւռքահայ ուսանողներու ուսումնառութեան անհրաժեշտութեան եւ նշեց, որ Հայաստանի դեսպանատունը այս առնչութեամբ պատրաստ է իր ամբողջական նպաստը բերելու: Դեսպանը նաեւ խօսեցաւ լիբանանահայ եւ Հայաստանի ուսանողներուն միջեւ ո՛չ բաւարար փոխ յարաբերութիւններուն մասին: Ան այս գծով առաջարկեց կազմակերպել կլոր սեղան մը, որուն գծով յայտնեց դեսպանատան աջակցութեան պատրաստակամութիւնը:

Դեսպան Արեգ Յովհաննիսեանի խօսքէն ետք մասնակից ուսանողները անցան բերանացի քննարկումներուն: Անոնք իրենց բոլոր խօսքերուն մէջ շեշտը դրին ազգային հարցերուն եւ հայ մշակութային թէ հոգեւոր արժէքներուն նկատմամբ յանձնառու կեցուածք որդեգրելու անհրաժեշտութեան վրայ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀԻՄՆԱՐԿ

(Գործակցութեամբ եւ հովանաւորութեամբ Երեւանի Պետական Համալսարանի)

Համագործակցութեամբ՝ Ազգ. Առաջնորդարանի Ուսումնական Խորհուրդին

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒԻ ԽՏԱՑԵԱԼ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Հայերէնի բարելաւման անվճար ձեռնարկ՝ պատանիներու, երիտասարդներու, մայրենիով դասաւանդող ուսուցիչներու եւ հայկական հաստատութիւններու պաշտօնեաներուն համար

90 ժամեայ դասաւանդութիւն՝ 4 Նոյեմբեր 2003 - 13 Յունիս 2004

Դասաւանդութեան օրեր՝ ամէն Երեքշաբթի եւ Հինգշաբթի, երեկոյեան ժամ 5:00 - 6:30, Մ. եւ Հ. Արսլանեան ճեմարան, Մզհր:

Դաւարնբացքի աւարտին՝ համապատասխան վկայագիր

Մայրենիի կատարելագործման հրաւէր

Մանրամասնութեանց համար հեռաձայնել 04 - 712603, 04 - 712604, 03 - 429685 թիւերուն

ՍՈՒՐԻՈՅ ՍՊԱՅԱԿՈՅՏԻ ՊԵՏԸ ՊԱՏՐԱՍՏ ԸԼԼԱԼՈՒ...

Շարունակուած Ա. էջէն

գամը, ապա՝ անիկա պէտք է պատրաստ ըլլայ այլ յարձակումներու: Պաշտպանութեան նախարար Շաուլ Մոֆազի համաձայն, սակայն, Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատ անհրաժեշտ պատգամը ստացած ու հասկցած է:

Միւս կողմէ, Սուրիոյ ռատիոկայանը հաղորդեց, որ Դամասկոս պատրաստ է շարունակելու երկխօսութիւնը Ուաշինկթընի հետ, հակառակ Ներկայացուցիչներու Տան որդեգրած պատժամիջոցներ հաստատելու բանաձեւին: Ռատիոկայանը յայտնեց, որ Դամասկոս կը ցաւի, որ նման բանաձեւ մը որդեգրուեցաւ, բայցեւայնպէս անիկա յանձնառու կը մնայ երկխօսութեան գաղափարին:

●ԻՐԱՆԻ արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Համիտ Ռեզա Ասեֆի յայտնեց, որ Թեհրան կը դատապարտէ Սուրիոյ դէմ որդեգրուած ամերիկեան օրինագիծը: Ասեֆի ըսաւ, որ միակողմանի որոշումներն ու արարքները դատապարտելի են, որովհետեւ անտրամաբանական են եւ միջազգային մակարդակի վրայ՝ անընդունելի:

(ԱՖՓ)

ԱՖՀԻԼ AFHIL

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՏՆԱՅԻՆ ՍԱՐՔԵՐՈՒ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

AT HOME
•Wheelchair
•Walker
•Electric Bed
•Manual Bed
•Water Mattress
•Cans
•Sticks
•Serum Tripod
•Walking Frame

•Over Bed Table
•All Kinds Of Oxygen
We Also Provide
•Laboratory service
•Physiotherapist
•Nurses Aids
•P.T.S. (AMBULANCE)

HOME MEDICAL EQUIPMENT SERVICES

ՑՈՒՑԱՍՐԱՀ՝ «ԱՐԻՆ» ՍԵՆԹԸՐ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ՝ ԱՖՀԻԼ, ԱՖԵՏԻ ՇԷՆՔ, Բ. ՅԱՐԿ
ՀԵՌ. (01) 242556/7

NO MATTER WHAT YOU NEED...
... OR WHERE YOU NEED.

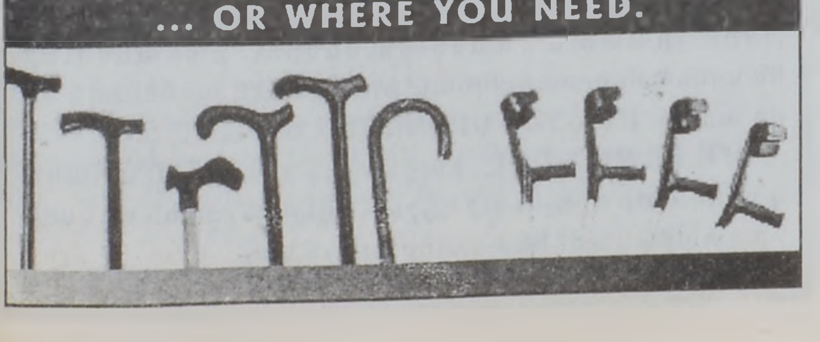

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ 2003-2004 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ՇԱՐՔԵՐ

Հովանաւորութեամբ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. վեհափառ հայրապետին եւ կազմակերպութեամբ Քրիստոնէական Դաստիարակութեան Բաժանմունքին, ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս կազմակերպուած է Աստուածաշունչի սերտողութեան եւ հոգեւոր դասախօսութիւններու շարք մը:

Ստորեւ կը ներկայացնենք ժամանակացոյցը.

1.- Հոկտեմբեր 4էն սկսեալ, Չորեքշաբթի օրերը, երեկոյեան ժամը 8:00ին, Պիքֆայայի Ս. Աստուածածին մատրան մէջ (երկշաբաթեայ դրութեամբ): Դասախօսութիւն-զրոյց ներկայ ժամանակի ընկերային, ընտանեկան եւ այլ հարցերու շուրջ:

2.- Հոկտեմբեր 14էն սկսեալ, ամէն Երեքշաբթի, առաւօտեան ժամը 10:30ին Անթիլիասի մէջ. նիւթ ունենալով՝ Յայտնութիւն Յովհաննու գիրքի սերտողութիւնը:

3.- Նոյեմբեր 6էն սկսեալ, ամէն Հինգշաբթի, երեկոյեան ժամը 7:30ին, Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, Նոր Ատանա, նիւթ ունենալով՝ Պօղոս Առաքեալի եբրայեցիներուն ուղղուած նամակի սերտողութիւնը:

4.- Յունուար 12էն սկսեալ, ամէն Երկուշաբթի, երեկոյեան ժամը 8:00ին, Անթիլիասի մէջ, տարբեր նիւթերու շուրջ, քաղուած Աստուածաշունչէն:

5.- Ռատիոկայանի յայտագիր «Վանայ Ձայն»էն, «Հոգեւոր խոհեր» վերնագրով, ամէն Շաբաթ օրերը, առաւօտեան ժամը 9:45էն 10:30:

Կը հրաւիրենք ժողովուրդը, որպէսզի հաղորդ դառնայ սոյն հոգեւոր ձեռնարկներուն:

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

ՀԱԶԱՐ ՏԱՐԻ ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՑԻԻ ՀԵՏ

25
ՎԵՐՋԻՆ ԱՂՕԹՔ

Նարեկացիին վերջին աղօթքներէն մէկուն ալ պիտի անդրադառնանք որպէս վերջաբան։ Նորութիւն չկայ։ Նարեկացին, հայ ժողովուրդի ապագայ մեծանուն սուրբը, որ իր «Մատեան»ը Աստուծոյ նուիրաբերած է որպէս «անարիւն զոհաբերութիւն», հիմա ալ նոյնը կը խնդրէ Տիրոջմէ։ Տէ՛ր, հանգստացուր զիս։

Զուարթ քաղցրութեամբ նայէ երկինքէն
Յոգնաչարչարիս ամենակործան վտանգներուն,
Տէ՛ր,
Եւ ազատէ զիս այս հեծեծանքներէն դառնակսկիծ
Հանգստացուր, տուր անդորրութիւն։

Պիտի հաւատանք, որ Նարեկացին իսկապէս պէտք ունէր այդ հանգստութեան ու անդորրութեան, պիտի հաւատանք, որ անկեղծ էին իր հեծեծանքները, իր մեղաւորութեան մասին իր տառապանքները։ Վստահ էր, որ պիտի արժանանար Աստուծոյ ներողամտութեան, բայց գիտէր նաեւ, որ Աստուծոյ ներողամտութեան արժանանալու միակ պայմանն էր զղջումն ու ապաշխարանքը, խոստովանութիւնն ու աղերսանքը։ Այդպէս էր, որ ան պիտի գտնէր այն հանգստութիւնն ու անդորրութիւնը, որուն այնքան պէտք ունէր գիշեր ցերեկ, արթուն կամ քունի մէջ։

«Մատեան Ողբերգութեան» հատորը անվերջանալի այդ աղօթքը կը բերէ մեզի գեղարուեստի ու բանաստեղծութեան ընդմէջէն։ Եւ այս հրաշալի գիրքին վերջին էջը կը բացուի Քրիստոսի ուղղեալ սա ճաճանչագեղ բառերով.

Արեգա՛կ արդար, օրհնեա՛լ ճառագայթ,
Լոյսի կերպարանք, փափաք անձկալի,
Անքնին բարձրեա՛լ, անպատում զօրեղ,
Բարիի բերկրութիւն, յոյսի տեսութիւն,
Գովեալ երկնաւոր, թագաւոր փառքի,
Քրիստոս արարիչ, խոստովանուած կեանք,
Թերութիւններն ու վրիպումներն այս
Բազմամասիալ իմ ողբամատեանի
Ամենազօր քու խօսքով լրացուր
Զայն մատուցէ որպէս հաճելի աղերս
Երկնաւոր քու հօր։

Քրիստոս արդէն Նարեկացիի ու Աստուծոյ միջեւ կամուրջ մըն է, եւ հոս ալ Նարեկացին Քրիստոսէն նոյն միջնորդութիւնը կը խնդրէ, այս անգամ Մատեանին համար։ Նարեկացին այլեւս աւարտած է Մատեանը, հարիւրաւոր անգամներ փառաբանած է զԱստուած, այդ փառաբանումին մէջ գտած է իր անդորրութիւնն ու հոգիի հանդարտութիւնը։ Կը զգայ նաեւ, որ մօտեցած է իր կեանքի վախճանին։ Անպայման գիտէ, որ իր կեանքի օրերը այնքան դատարկ ու փուճ չեն եղած, որքան ինք իր գիրքին մէջ պնդած է քանիցս։ Տառապած, բայց երջանիկ մարդ է, որ կը զգայ, թէ պիտի անմահանայ իր գիրքով, եւ որ չի գիտեր սակայն, թէ սուրբ մը պիտի նկատուի իր ժողովուրդին կողմէ։ Այնուհանդերձ իր վերջին խնդրանքն է Աստուծմէ. Աստուծոյ ողորմութիւնը թող ոռոգէ չոր ու պապակ անդաստանները, նաեւ՝ իր գօս ոսկորները, որոնք պիտի թաղուին անոնց մէջ։ «Մատեան Ողբերգութեան»ը կ՚աւարտի Քրիստոսի ուղղեալ սա վերջին աղօթքով.

Կենանարիդ սրբազան արեան բաժակն երկնաւոր
Որ միշտ անսպառ կը պատարագուի,
Որպէս յիշատակ ննջեցեալներու
Հոգիներու փրկութեան ու կենդանութեան,
Թող ծաղկեցնէ ու պտղաբեր դարձնէ
Դաշտն իմ մարմնեղէն,
Որպէսզի անոր մեղքերով ի սպառ մահացած
հոգիս
Քու շնորհներով, քու մէջ զօրացած,
Նորոգուի քեզմով,
Եւ ես, փրկուած մեղքերէս՝
անմահ կենդանութեամբ մը
Յարութեան ժամուն արդարներու հետ
Արժանի դառնամ հօրդ օրհնութեան,
Որու հետ քեզ փա՛ռք, իսկ քու Սուրբ Հոգիին
Բարեբանութի՛ւն՝ անլուռ գոհութեամբ
Այժմ, հանապազ եւ յաւիտեանս յաւիտենից,
Ամէն։

Նարեկացին գիտէր անշուշտ, որ ամէն ինչ պիտի պատահէր այնպէս, ինչպէս ինք կը ցանկար վերի աղօթքին մէջ։ Զուր տեղ չէ, որ Սուրբ Գրիգոր Նարեկացին հազար տարիէ ի վեր կ՚ապրի իր ժողովուրդին սրտին ու գլխուն մէջ։ Աստուած իր որդւոյն Քրիստոսի բարեխօսութեան պէտք չունէր արդարութիւն ընելու համար իր այս խոնարհ ու «մեղաւոր» զաւկին, Նարեկացի Գրիգորին, որուն աղօթքներն ամէն գիշեր արդէն կը բարձրանային Նարեկայ վանքի ցուրտ պատուհաններէն դէպի երկինք։ Պիտի ըսենք, որ այդ աղօթքները այսօր ալ կը բարձրանան ի գոհութիւն Աստուծոյ։ Կը բարձրանան հազարումէկ շրթներէ, աշխարհի այս անկիւններէն մինչեւ աշխարհի ամէնէն հեռաւոր ափերը, հո՛ն, ուր հայ մարդիկ ի վիճակի են Նարեկ մը ձեռք առնելու ու կարդալու, հայ մարդիկ, որոնք փոխ կ՚առնեն Նարեկացիին բառերն ու զգացումները եւ անոնցմով կը յայտնեն ո՛չ միայն իրենց զղջումներն ու աղաչանքները, այլ նաեւ կը փառաբանեն զԱստուած, որովհետեւ Նարեկացիին համար աղօթել՝ կը նշանակէր զԱստուած փառաբանել։

Յաւերժական լո՛յս եւ խունկ՝ Ս. Գրիգոր Նարեկացիի յիշատակին։

Ռ. ՀԱՏՏԷՃԵԱՆ

(Վերջ)

ՄԻԱՑԵԱԼ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՀՈԳԵՒՈՐ ՊԵՏԵՐՈՒ

(ԱՆԹԻԼԻԱՍ-ԼԻԲԱՆԱՆ 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2003)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։
Քրիստոնէական ջերմ սիրով ողջոյն բոլորիդ։

Մենք, Շնուտա Գ.՝ պատրիարք Աղեքսանդրիոյ եւ Ս. Մարկոսի աթոռին, Իգնատիոս Զագգա Ա.՝ պատրիարք Անտիոքի եւ համայն Արեւելքի, եւ Արամ Ա.՝ կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, գոհունակութիւն կը յայտնենք մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի, որ մեզի անգամ մը եւս կարելիութիւնը շնորհեց միասին աղօթելու եւ միասնաբար քննարկելու մեր հասարակաց մտահոգութիւնները՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան մայրավանքին մէջ, Անթիլիաս-Լիբանան։ Իբրեւ հոգեւոր պետեր այս վեցերորդ անգամն է, որ կը համախմբուինք 1998էն ի վեր տեղի ունեցող տարեկան հանդիպումներու ճամբով՝ մեր հաստատած միջեկեղեցական գործակցութեան կառոյցի շրջագիծին մէջ։

Մեր այս հանդիպումին ընթացքին, մենք վերահաստատեցինք մեր հաւատքի միութիւնը, որ դարեր շարունակ հիմնաքարը հանդիսացած է մեր դաւանական կեցուածքներուն եւ աստուածաբանական ուսուցումներուն։ Աստուածաշունչին, առաքելական հաւատքին, երեք տիեզերական ժողովներուն եւ մեր հայրերուն ուսուցումներուն վրայ խարսխուած մեր այս միութիւնը Արեւելեան Ուղղափառ (ոչ-քաղկեդոնական) եկեղեցիներու ընտանիքին կեանքին եւ վկայութեան յենարանը եղած է եւ դարձած կենդանի աղբիւր հոգեւոր կենսունակութեան եւ առաքելութեան՝ մեր եկեղեցիներու պատմութեան բոլոր վերիվայրումներուն ընթացքին։ Արեւելեան ուղղափառ եկեղեցիներուն համար հաւատքի միութիւնը հիմնաքարն է հաղորդութեան, ինչպէս նաեւ՝ շօշափելի արտայայտութիւնը եկեղեցւոյ միութեան։

Եկեղեցւոյ միութիւնը աստուածային պարգեւ մըն է. զայն պէտք է պահպանել եւ խորացնել։ Ան միաժամանակ լուրջ պատասխանատուութեան հրաւիրող կոչ մըն է։ Հետեւաբար, մեր հաւատքի միութիւնը պէտք է գործնականօրէն արտայայտութիւն գտնէ մեր ժողովուրդներու հաւաքական կեանքին եւ վկայութեան մէջ՝ մեր մշակած միացեալ ծրագիրներուն ճամբով, յատկապէս՝ կրօնական դաստիարակութեան, ընկերային ծառայութեան եւ աստուածաբանական կազմաւորման մարզերուն մէջ։

Մեր հաւատքի միութիւնը պէտք է նաեւ բաժնենք Միջին Արեւելքի թէ աշխարհի տարածքին գտնուող այլ եկեղեցիներու։ Արդարեւ, եկեղեցւոյ միութիւնը քրիստոնեաներուն հասարակաց նպատակակէտն է։ Մեր եկեղեցիները այս ոգիով եւ յանձնառութեամբ գործօն մասնակցութիւն կը բերեն աստուածաբանական երկխօսութիւններուն եւ զանազան եկեղեցիներու ու միջազգային եւ շրջանային միջեկեղեցական խորհուրդներու աշխատանքներուն։ Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդը եւ Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու Խորհուրդը մեր եկեղեցիներուն համար միջեկեղեցական գործակցութեան կարեւոր կազմակերպութիւններ են։ Մենք պիտի շարունակենք մեր ամբողջական աջակցութիւնը ընծայել անոնց գործունէութեան եւ ծրագիրներուն։

Միջեկեղեցական համագործակցութեան կողքին միջկրօնական յարաբերութիւններն ու երկխօսութիւնները եւս հրամայական կը նկատենք։ Միջին Արեւելքի պատմութեան, քաղաքակրթութիւններուն եւ մշակոյթներուն անբաժանելի մասնիկը ըլլալով, մեր եկեղեցիները շարունակական երկխօսութեան մէջ եղած են իսլամութեան հետ։ Կեանքի այս երկխօսութիւնը, որ հիմնուած է փոխադարձ հասկացողութեան, վստահութեան եւ յարգանքի վրայ, պէտք է շարունակուի վերանորոգ թափով եւ պէտք է թափանցէ մեր ժողովուրդներու կեանքին մէջ։

Ղպտի, Ասորի եւ Հայ Ուղղափառ եկեղեցիները յատկանշական դերակատարութիւն ունեցած են այն բոլոր նախաձեռնութիւններուն մէջ, որոնք Միջին Արեւելքի մէջ արդարութեան, խաղաղութեան եւ բարգաւաճման նպաստած են։ Այսօր եւս, չենք կրնար անտարբեր մնալ Միջին Արեւելքի մէջ տիրող կացութեան դիմաց։

Խորապէս կը հաւատանք, թէ խաղաղութեան գործընթացը պէտք է վերաշխուժանայ եւ պաղեստինցի ժողովուրդը տիրանայ իր անկախ հայրենիքին՝ մարդկային իրաւունքներու ամբողջական յարգումով։ Իսրայէլ պարտաւոր է յարգելու ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդի այն բոլոր որոշումները, որոնք կը ճշդեն իր հեռացումը բոլոր արաբական եւ պաղեստինեան գրաւեալ հողատարածքներէն, ներառեալ Շապաայի ագարակները հարաւային Լիբանանի մէջ, Կոլանը եւ Երուսաղէմը։ Միայն արդարութեան հաստատումով կ՚ապահովուի ամբողջական եւ մնայուն խաղաղութիւն Միջին Արեւելքի մէջ։ Խաղաղութեան գործընթացին ծիրին մէջ Երուսաղէմը կը մնայ առաջնակարգ մտահոգութիւն մը։ Ան պէտք է դառնայ բոլոր կրօններու համակեցութեան քաղաքը՝ իւրաքանչիւրին վերապահուած իրաւունքներուն եւ պարտաւորութիւններուն յարգումով։

Իրաք պէտք է վերատիրանայ իր ամբողջական անկախութեան եւ գերիշխանութեան։ Բոլոր օտար ուժերը պէտք է անմիջականօրէն հեռանան Իրաքէն եւ հայրենաշինութեան գործընթացը պէտք է սկսի Իրաքի բոլոր համայնքներուն գործօն մասնակցութեամբ։

Մեր շրջանը կը գտնուի իր պատմութեան ամէնէն ճակատագրական հանգրուանին։ Պէտք է ըլլանք արթուն եւ զգաստ ու պատասխանատուութեամբ մեր կարելին ի գործ դնենք դիմագրաւելու Միջին Արեւելքի հարցերն ու մտահոգութիւնները։ Կը դատապարտենք ամէն տեսակի ազդարարութիւնները արաբական երկիրներուն եւ յատկապէս Լիբանանի ու Սուրիոյ վրայ կատարուած յարձակումները։

Կը դատապարտենք նաեւ ամէն տեսակի վայրագութիւն մեր շրջանին մէջ, ինչպէս նաեւ ամբողջ աշխարհի մէջ։ Կրօնը, ճշմարիտ իմացումով, սիրոյ, համերաշխութեան, խաղաղութեան եւ արդարութեան ջատագովն է։ Կոչ կ՚ուղղենք բոլոր անոնց, որոնք զանազան պատճառներով հակամարտութիւններու մէջ կը գտնուին, իրենց հարցերը երկխօսութեամբ եւ փոխադարձ հասկացողութեամբ լուծելու։

Ջերմօրէն կ՚ողջունենք Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ նորին վսեմութիւն զօր. Էմիլ Լահուտը, բոլոր համայնքներու հոգեւոր պետերը եւ Լիբանանի սիրեցեալ ժողովուրդը։ Փառք կու տանք Աստուծոյ, որ երկար տարիներու պատերազմէ եւ քանդումէ ետք, Լիբանան համերաշխութեան եւ վերաշինութեան հանգրուանը թեւակոխած է։ Իբրեւ հոգեւոր պետեր մեր ամբողջական աջակցութիւնը կը յայտնենք այս գործընթացին։ Քրիստոնեայ-Իսլամ գոյակցութիւնը, որ Լիբանանի իւրայատուկ ինքնութիւնը պէտք է ամրապնդէ, իբրեւ կեանքի երկխօսութեան տիպար օրինակ։

Մեր վեցերորդ հանդիպման աւարտին, Անթիլիասէն կոչ կ՚ուղղենք մեր եկեղեցիներու զաւակներուն՝ հաւատարիմ մնալու Աւետարանին, անոր պատուիրանները իրենց կեանքով թարգմանելով։ Եկեղեցին Աստուծոյ ժողովուրդն է. հետեւաբար, մեր զաւակները պէտք է մասնակցին իրենց եկեղեցիներու կեանքին եւ առաքելութեան։ Հոգեւոր պետերուս հանդիպումները եւ մեր եկեղեցիներուն միջեւ ծաւալող գործակցութիւնը վստահաբար պիտի սատարէ մեր եկեղեցիներու վերակենսունակացման, մասնաւորաբար դաստիարակչական, բարոյական, աստուածաբանական, ծառայական, աւետարանչական եւ միջեկեղեցական կալուածներուն մէջ։

Ընտանիքը նուիրական կառոյց մըն է մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի կողմէ հաստատուած։ Ընտանիքին նուիրականութիւնն ու ամբողջականութիւնը պէտք է պահպանուին։ Հետեւաբար, մենք կը դատապարտենք այն վարքագիծը եւ երեւոյթները ընտանիքին եւ սեռային յարաբերութեան առնչուած, որոնք խոտոր կը համեմատին Ս. Գրային սկզբունքներուն եւ բարոյական ուսուցումներուն։ Նկատի ունենալով ներկայ ընկերութեան կեանքին մէջ յառաջացող մօտեցումները եւ մարտահրաւէրները, որոնք կը վտանգեն քրիստոնէական բարոյական եւ հոգեւոր արժէքները եւ աւանդութիւնները, կոչ կ՚ուղղենք մեր ժողովուրդին անաղարտ պահելու իր քրիստոնէական ինքնութիւնը եւ ամուր՝ իր հաւատարմութիւնը Աստուածաշունչի ուսուցումներուն նկատմամբ։

Նաեւ, կոչ կ՚ուղղենք Սփիւռքի մեր համայնքներուն ամրօրէն կառչած մնալու իրենց մայր գաղութներուն եւ օժանդակելու Միջին Արեւելքի մէջ խաղաղութեան եւ արդարութեան վերահաստատման ճիգերուն եւ կրօններու ու ժողովուրդներու միջեւ փոխադարձ յարգանքի եւ հասկացողութեան իրագործման։

Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի խաղաղութիւնը ձեր բոլորին հետ ըլլայ. ամէն։

ՇՆՈՒՏԱ Գ., ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ՄԱՐ ԻԳՆԱՏԻՈՍ ԶԱԳԳԱ Ա. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԱՆՏԻՈՔԻ
ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ՄԵՆՔ ԵՒ ՄԵՐ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐԸ

Գիրք մը լոյս տեսած է, որուն անունն է «Գաղափարներու ընթացքը», «La Marche des Ide'es»։ Պիտի անդրադառնամ այս ուշագրաւ գիրքին, որ հականիշն է փտախտ դարձած դիւանակալութեան, գործնապաշտութեան, անսանձ փառասիրութիւններու եւ անհանդուրժողութիւններու։ Դար մը ամբողջ, աշխարհի մէջ գործուող անարդարութիւններու եւ չարութեանց դէմ ճակատ յարդարած մեծ մտաւորականի մտածումներէն մին կ՚արժէ խորհրդածութեան առարկայ դարձնել։ Խօսքը կը վերաբերի Ժան-Փօլ Սարթրի, որ Էմիլ Զոլայի բնազանցական (մեթաֆիզիք) քաջութիւնը չարունակեց, պատմական «Կ՚ամբաստանեմ»ի ուղիղ գիծին վրայ։ Խօսելով մտաւորականի մասին՝ կ՚ըսէ, որ ան կը զբաղի իրեն չվերաբերող հարցերով։ Թէ մտաւորականի քննադատութիւնը, առաջադրանքները, նախատեսութիւնները արդա՞ր կամ ճշմարի՞տ են, կ՚արդիւնաւորուի՞ն, թէ ոչ, ինք կը սխալի՞, թէ ոչ, բոլորովին երկրորդական է։ Պատմութիւնը ցոյց տուած է, որ մտաւորականը, երբ ուզած է մարգարէ ըլլալ, սխալած է։ Այս չի նշանակեր, որ ղեկավարական-դիւանակալական ճահճացումը եղած է յառաջդիմութեան ազդակ։ Մտաւորականը, իրեն չվերաբերող հարցերու վարագոյրը վերցնելով, խանգարելով, անհագստացնելով, հանդիսացած է ընկերութիւններու եւ գիտութեան զարգացման շարժիչ ուժը։ Ի մեծ դժբախտութիւն մեզի, խորհրդային մենատիրութեան եօթանասուն տարիներուն մտաւորականները կարգի հրաւիրուած են, քիչեր իրենց քիթը վերմակէն դուրս հանած են եւ՝ սուղ վճարած։ Սփիւռքը, իր կարգին, այլ պայմաններու մէջ եւ տարբեր պատճառներով Ժան-Փօլ Սարթրի սահմանած մտաւորական տիպարի ստեղծման ենթահող չէ եղած, քանի որ խրամատներու մէջ կամ պատնէշներու վրայ կողմնապաշտական կռիւները արգելք եղած են, վիճարկումը եղած է բանավէճ, ազգային եւ ընկերային ճառը դարձած է գովերգութիւն կամ լուտանք, մտաւորականները՝ վարժապետ կամ խմբագիր, կարգախօսները ջուր խառնուած ապուրի վերածելով եւ հրամցնելով։ Հակառակ ազատութիւններու մասին խօսուած ճառերու եւ մարդկային իրաւանց ջատագովման, շատ բան չէ փոխուած մեր կեանքին մէջ, ոչ ոք կը զարմանայ եւ կ՚ընդվզի, երբ Հայաստանի մէջ թերթի խմբագիր կը խոշտանգուի։

Ղեկավարի պարտականութիւնն է գործել, ի հարկին նախաձեռնել, մտաւորականին պարտականութիւնն է քննադատել, համայնքային, հայաստանեան եւ համահայկական մակարդակներու վրայ, առանց հաշուի ընելու, թէ այդ քննադատութիւնը կը վնասէ՞, կը խոչընդոտէ՞։ Այն պահուն, երբ մտաւորականը կը սկսի նման հաշիւներ ընել, կը դառնայ տիրացու կամ մունետիկ։ Այսօր ճահճացումը հասած է հոն, ուր հարցերը եւ կացութիւնները չենք պեղեր, իբրեւ հետեւանք՝ զանգուածները կ՚երթան եւ կը թաղուին իրենց առօրեայ մտմտուքներուն մէջ, որպէս սպառողական ընկերութեան ստեղծած մարդամեքենաներ։ Այսօր ո՞վ կը խօսի, թէ Մոսկուայի մէջ գումարուած Համահայկական Խորհրդաժողովը, որ վարչութիւն եւ նախագահ ընտրեց, ժողովուրդի կամքով արտայայտուած ո՞ր ներկայացուցչութեան ծնունդն է։ Այսօր ո՞վ կը խօսի, թէ ի՛նչպէս եւ ինչո՛ւ «Կիւլպէնկեան» Հիմնարկութեան կողմէ դպրոցի մը շինութեան յատկացուած չորս հարիւր հազար տոլարը կորսուեցաւ եւ համայնք մըն ալ զրկուեցաւ իր միջնակարգ վարժարանէն, ո՞վ հարց կու տայ, թէ ինչո՞ւ փակուեցաւ հարիւր յիսուն տարուան Մխիթարեան վարժարանը եւ ինչո՞ւ չի վերաբացուիր, ինչո՞ւ Ֆրանսայի կէս միլիոն հաշուող հայ համայնքը թատերասրահ մը չունի, ինչո՞ւ չեն քննադատուիր Քալիֆորնիոյ մէջ լոյս տեսնող եւ ամէն օր հայերէնը բութ դանակով մորթող թերթերը, ինչո՞ւ Սփիւռքի մէջ աղմուկ չբարձրացաւ (բացի լրատուութենէն), երբ Թուրքիոյ հայոց հայկական սրբատեղիներ ուխտագնացութիւնը խափանուեցաւ, ինչո՞ւ հնարաւորութիւն չենք ընծայեր հետախուզութեան լրագրութեան, որպէսզի իմանանք, թէ ի՞նչպէս Հայաստանի այս կամ այն նախկին կամ նոր ղեկավարը միլիոնաւոր տոլարներու հարստութիւն կը դիզէ, եւ այլն։ Ինչո՞ւ այսօր չի խօսուիր Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած վայրագ սեփականաշնորհումներու մասին, որոնք աւելի կը նմանէին կողոպուտի։ Ինչո՞ւ հարազատ մտաւորականութիւնը դադրած է խաչելէ հայերէնի աղճատման մեծ ու պզտիկ դերակատարները, առանց մարդ չխրտչեցնելու կամ վարչականներու գործերը չխանգարելու փերեզակային հաշիւներուն։

Գիտութեան, պատմութեան, արուեստի, գրականութեան մասնագէտի կողքին, իրեն չվերաբերող գործերով զբաղողներու ընտրանի չունինք, ուստի կը զարգանայ ճահիճը, մենք ալ կը վարժուինք, կը վարժուինք նաեւ այդ ճահիճին քար չնետելու։

Ի դէպ, մեկենաս մը չկայ, որ յատկացում մը ընէ Վոլթէրի «Քանտիտ»ը աշխարհի բոլոր լեզուներով հայերուն ձրի բաժնելու, նաեւ թարգմանելու եւ հրատարակելու, որպէսզի ըսենք-չըսենք, թէ կը յառաջդիմենք եւ կ՚ապրինք աշխարհներու լաւագոյնին մէջ։

Յ. ՊԱԼԵԱՆ

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:00։

ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են։ Մահազդ կ՚ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ։

ԱԿՆԱՐԿ

ԻՆՉՈ՞Ւ ՅԱՂԹԵՑ ԻԼՀԱՄ ԱԼԻԵՒԸ

Սա շատ կարեւոր հարց է, որովհետեւ թէ ի՛նչ ճանապարհով է Հարաւային Կովկասում պետական ղեկին տիրում նա, պայմանաւորում է, թէ ո՞ւմ հետ պէտք է առնչութիւններ ունենայ հայկական կողմը:

Պատճառները, անշուշտ, մի քանիսն են. դա նախ եւ առաջ ընդհանուր ժողովրդավարական ցածր մակարդակն է, ապա ազրպէյճանական քաղաքական ընդդիմադրութեան ծայրաստիճան մասնատուածութիւնը եւ ընդդիմադիր գործիչների հիւանդագին յաւակնութիւնները:

Սկսած համայնավարական ժամանակներից հարեւան երկրում իշխել ու շարունակում է իշխել կլանային հզօր համակարգը: Ի տարբերութիւն այլեւայլ խորհրդային առաջնորդների, Հայտար Ալիեւը միշտ էլ չի թաքցրել իր ազգայնական նկրտումները: Հէնց նրա իշխանութեան օրօք, փաստօրէն, լայն թափ ստացաւ Նախիջեւանի հայաթափումը. նրա անձնական ջանքերով հերթի դրուեց Արցախը: Հայտար Ալիեւը քանիցս փորձեր արեց գոնէ Մեղրու հատուածում երկաթուղին դնել Ազրպէյճանի հսկողութեան տակ: Նա էր, որ շրջանառութեան մէջ դրեց Հայաստանից ազրպէյճանցիների ինչ-որ արտաքսման մեղքը: Պաքւում ծաղկում ապրեց հայոց պատմութեան աղաւաղման շարժումը, ջանքեր թափուեցին իւրացնելու հայկական մշակութային արժէքները: Նա, լայն կապեր ունենալով Խ.Ս.Հ.Մ. կուսակցական ու պետական դէմքերի հետ, յաւելեալ արտօնութիւններ կորզեց Ազրպէյճանի համար:

Այդ ամէնը, ի վերջոյ, ստեղծեցին մի գործչի կերպար, որը իբր ապրում է իր ժողովրդի հոգսերով եւ անփոխարինելի է Ազրպէյճանի համար:

Քաղաքական իր ասպարէզի մայրամուտին Ալիեւը լրացրեց այն բացը, որ չէր կարողացել լցնել խորհրդային տարիներին, այսինքն՝ Պաքուն քաղաքականապէս կապեց Անգարային եւ դրանով նաեւ Ուաշինկթընին: Նա իր երկիրը դուրս թողեց Հաւաքական անվտանգութեան համակարգից, բազմիցս ոգեկոչեց Ազրպէյճանի անդամակցութիւնը ՕԹԱՆ-ին, կողմ արտայայտուեց այնտեղ ՕԹԱՆ-ական եւ ամերիկեան ռազմակայանների հիմնադրմանը:

Այսինքն՝ Ալիեւի բուռն, գործուն եւ երկարատեւ կառավարումը նրա շուրջը հաւաքագրեց պետական ողջ վարչակազմը, որը դարձաւ ոչ այլ ինչ, քան նրա քաղաքական գլխաւոր յենարանը: Այն վիթխարի քաղաքական դրամագլուխը, որ ստեղծուեց անցած տասնամեակներում, չէր կարող մէկ վայրկեանում անհետանալ ու չանհետացաւ:

Ո՞ւմ կարող էր ժառանգել իր իշխանութիւնը այդ բազմափորձ այրը:

Տասնամեակներ շարունակ նրա հեղինակութիւնը, ուժը, բռնակալական կառավարումը այնքան ճնշող էին, որ բուն իշխանութեան համակարգում չէր կարող ձեւաւորուել քիչ թէ շատ հասուն, աւարտուն կերպարով գործիչ: Ալիեւը կատարեց իր տեսանկիւնից միակ ճիշդ ընտրութիւնը՝ նա քաղաքական ժառանգորդ դարձրեց իր հարազատ որդուն՝ Իլհամ Ալիեւին, որը, բնականաբար, մեքենաբար ստացաւ այն ամբողջը, ինչ ստեղծել էր հայրը:

Ճիշդ է, նա քաղաքական բարձր պաշտօններ չի զբաղեցրել (հաւանաբար դա աւելորդ է համարուել), բայց միշտ եղել է քաղաքական ոլորտում, ստացել է հօր անփոխարինելի դաստիարակութիւնը: Այն ինքնավստահութիւնը, որով Իլհամ Ալիեւը մտաւ մեծ քաղաքականութիւն եւ որեւէ լապսուս կամ վրիպում թոյլ չտուեց, վկայում է այն մասին, որ նա հոգեբանօրէն, մտաւոր ունակութեամբ ու պահուածքով վաղուց է նախապատրաստուել իր կեանքի գլխաւոր դերին:

Ինչ վերաբերում է ալիեւեան կառավարող կլանին, ապա նա ստացել է ամէն ինչ. գեր-խամթարուած (կոռումպացուած) երկրում իրաւական ու վարչական կառոյցները ծառայել ու շարունակելու են ծառայել Ալիեւներին:

Հարցը պարզ է. ինչո՞ւ գայ նոր նախագահ, որն իր հետ անպայման կը բերի նոր մարդկանց, հնարաւոր են մերկացումներ ու բացայայտումներ, իսկ ոչ ոք չի ցանկանայ երջանիկ ու բարգաւաճ կեանքն աւարտել արեւելեան բանտերում:

Այնպէս որ Իլհամ Ալիեւը եւ իր իշխանաւոր կլանը (յաճախ այն անուանում են նաեւ նախիջեւանեան) անխորտակելի կապով կապուած էին իրար, եւ դա գլխաւոր գրաւականն էր այժմու յաղթանակի համար: Ազրպէյճանում ոչ ոք չունէր այն վարչական, կազմակերպչական, ֆինանսական վիթխարի պաշարները, որ տրամադրուեցին կրտսեր Ալիեւին՝ նրա եւ կլանի յաղթանակի ապահովման համար:

«Ազգի հայր» ներկայացուող Հայտար Ալիեւի դէմ ժողովրդին հանելը վեր եղաւ ազրպէյճանական ընդդիմադրութեան ուժերից: Ազրպէյճանցիների արեւելեան հոգեկերտուածքն անյարիր է ընկերային-քաղաքական լայնածաւալ ընդվզումների հետ: Երբեմն-երբեմն կայացած Պաքուի ցոյցերը չէին արտայայտում իրական պատկերը: Պաքուն եղել է միջազգային՝ ինտերնացիոնալ քաղաք, եւ որոշ առաջադիմական գաղափարներ տեղ են գտել: Բայց անցած 30, 50 կամ 100 հազարանոց ցոյցն ինչ է այն մարդկանց համեմատ, որոնք միլիոններով ապրում են շրջաններում, գիւղերում եւ գտնւում են պետական իշխանութեան լիակատար վերահսկողութեան ներքոյ: Նոյնիսկ փախստականները, որ պարտուած պատերազմի հետեւանքով հեռացել էին նախկին բնակավայրից, պատրաստ էին ձայն տալ Իլհամ Ալիեւին. դա ոչ թէ վարկած (փարատոքս) է, այլ յստակ պետական կողմնորոշման ու հրամայական պահանջի կատարում: Ժողովրդավարութեան, մարդու իրաւունքների հարցերը աւելի շատ յուզում ու հետաքրքրում են եւրոպական քաղաքական առաքեալներին, քան այն զանգուածներին, որոնց ուղղակիօրէն վերաբերում են այդ հարցերը: Իլհամ Ալիեւի վստահութիւնը այն աստիճան էր, որ առաւել յայտնի նախագահական թեկնածուներից՝ «Մուսաւաթի» ղեկավար Իսա Ղամբարին խորհուրդ էր տալիս փողոցները աւլել եւ ոչ թէ քաղաքականութեամբ զբաղուել:

Ի հարկէ, կար ու չէր կարող չլինել եւս մի գործօն. դա արտաքին ազդեցիկ ուժերն էին: Խօսքը Թուրքիա-Միացեալ Նահանգներ երկեակի ու Ռուսաստանի մասին է, որոնք ունեն քաղաքական, տնտեսական ու ռազմական լծակներ անհրաժեշտ դործընթացներ ապահովելու համար:

Ճիշդ է, ամերիկացիները կողմ են Ազրպէյճանում ժողովրդավարայնացմանը, բայց դա չի հակակշռում այն ակնկալիքները, որ կարող են տալ մի կողմից հանրայայտ քարիւղի խողովակաշարն ու դազամուղը, իսկ միւս կողմից՝ Պաքուի անվերապահ պատրաստակամութիւնը՝ կապող օղակ լինելու Թուրքիայի ու Միջին Ասիայի միջեւ, որտեղ Ուաշինկթընն արդէն երկու ռազմական խարիսխ ունի (Ուզպեքիստանում ու Խըրխըզիստանում): Այսինքն՝ մնում է միայն յորդորել, որ Պաքւում հետեւեն արեւմտեան քաղաքական արժէքներին: Մ. Նահանգները չեն կարող պաշտպանել ժողովրդավար հռչակուած ընդդիմադիրներին, որոնք ոչ միայն փորձ չունեն, այլեւ կարող են երկիրը քաոսի մէջ թաղել, ինչը բոլորովին ցանկալի չէ: Սպիտակ Տան համար աւելի լաւ է ուժեղ ձեռք՝ վտանգուած ժողովրդավարութեամբ, քան ժողովրդավարական քաոս:

Աւելին. Թուրքիայի կողմից Իլհամ Ալիեւին տրուած աջակցութիւնը, անշուշտ, զուրկ է ժողովրդավարութեան ապահովման պահանջներից: Անգարային լիուլի բաւարարում է, որ նոր նախագահը քաղաքական ժառանգորդ է:

Ինչ վերաբերում է Ռուսաստանին, ապա նա այլընտրանք չունի. սկզբից մի թոյլ փորձ արուեց Մոսկուայում ծնուած նախկին նախագահ Այազ Մութալիպովին մտցնել խաղի մէջ, բայց չստացուեց: Եւ հիմա մնում էր գոնէ արտաքուստ դժգոհութիւն չարտայայտել եւ փորձել նոր նախագահի հետ պահպանել այն պայմանաւորուածութիւնները, որ հաստատուել են Հայտար Ալիեւի ժամանակ:

Ռուսաստանի դիւանագիտական կարգապահութիւնը (լոյալութիւնը) արտայայտուեց ազգային անվտանգութեան քարտուղար Վլատիմիր Ռուշայլոյի Պաքու այցելութեամբ:

Այսպիսով, ամենաընդհանուր գծերով յաղթանակ է տարել մի թեկնածու, որը վայելում է պետական համակարգի լիակատար աջակցութիւնը, որը անթաքոյց արհամարհում է քաղաքական ընդդիմադրութեանը եւ շատ յաճախ շաղակրատում է ժողովրդի անունից, բայց անտեսելով նրան՝ որպէս գործօն:

Ոչ մի նախանշան չկար, որ Իլհամ Ալիեւի նախագահ դառնալով նոր էջ կարող է բացուել հայ-ազրպէյճանական յարաբերութիւններում: Քարոզարշաւի մեխը դարձել էր Ղարաբաղի այսպէս կոչուած «ազատագրումը»՝ սկզբում խաղաղ ճանապարհով, իսկ եթէ ոչ, ապա ռազմական գործողութիւններով:

Ի հարկէ, մի բան է նախագահ դառնալու ձգտումը, մէկ այլ բան, երբ դու քո ուսերին զգում ես ողջ պատասխանատուութիւնը: Նա գոնէ հասկանում է, որ եւս մէկ պարտութիւն, եւ Ազրպէյճանը կարող է որպէս պետութիւն լուծարուել: Ուստիեւ կարող է դիմել սահմանային սադրանքների, որպէսզի մեր կողմը խախտի հրադադարը:

Միւս կողմից, այն ուժերը, որոնք նպաստեցին Ալիեւ-կրտսերի յաղթանակին, նրան այնքան ազատութիւն չեն ընձեռի, որ վերսկսուեն մարտական բախումները: Թուրքիան, որ Թուրքիա է, խօսում է հայկական զօրքերը դուրս բերելու մասին:

Այսպիսով, որոշակի ժամանակ կը պահանջուի, որպէսզի նոր նախագահի մէջ ընտրական յաղթանակի խանդավառութիւնը անցնի, եւ նա նստի բանակցութիւնների սեղանի շուրջ:

•ՇԻՐԱԶ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

«Դրօշակ», Հոկտեմբեր 2003

ԹՈՒՐՔԻԱ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆ ԳՈՀԱՑՆԵԼՈՒ ՔՈՂԻՆ ՏԱԿ
ԻՐ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԿԸ ՀԵՏԱՊՆԴԷ

ԻՐԱՔ ԹՈՒՐՔ ԶԻՆՈՒՈՐ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ ՆՈՐ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐՈՒ ԴԻՄԱՑ

Անցեալ շաբաթ հաղորդած էինք, թէ Թուրքիոյ խորհրդարանը Երեքշաբթի, 7 Հոկտեմբերին արագօրէն վաւերացուց մէկ օր առաջ կառավարութեան կողմէ իրեն փոխանցուած այն որոշումը, որ կ'առնչուէր Իրաք խաղաղապահ ուժ ղրկելու հարցին:

Թուրքիոյ 8,5 միլիառ տոլարի վարկեր շնորհած Ուաշինկթըն չէշտած էր, թէ վարկերը ստանալու համար, Անգարա Իրաքի հարցով պէտք էր գործակցէր Միացեալ Նահանգներու հետ:

Իրաք զօրք ուղարկելու գաղափարին կ'ընդդիմանայ Թուրքիոյ հասարակական կարծիքը, ասոր համար ալ վերջին քանի մը օրերուն բողոքի ցոյցերով ընդդիմացողները կ'ուզէին իրենց ձայնը լսելի դարձնել՝ միաժամանակ դատապարտելով Իրաքի բռնագրաւումը:

Իրաք թուրք զինուոր ղրկելու քայլին դէմ արտայայտուած են նաեւ Իրաքի քրտական շրջանակները, Իրաքի սահմանակից այլ երկիրներ՝ ինչպէս Սուրիա, Իրան, Յորդանան: Ընդդիմութեան նոյն մթնոլորտը ինքզինք դրսեւորեց նաեւ Մալեզիոյ մէջ տեղի ունեցած Իսլամական գերաստիճանին, ուր իսլամական երկիրներու տարբեր ներկայացուցիչներ բացայայտ եւ կիսաբացայայտ մեղադրանքներ արտասանեցին Թուրքիոյ հասցէին:

Յորդանանի Ապտալլա Բ. Թագաւորը ըսաւ, որ Թուրքիայէն եւ Իրաքի սահմանակից այլ երկիրներէ ուժերու պէտք չէ արտօնուի մասնակցիլ Իրաքի մէջ զինուորական գործողութիւններու: Ան յայտնեց, որ Իրաքի դրացիները կարողութիւնը չունին «անկեղծ եւ անկողմնակալ» ըլլալու: Թագաւորը դիտել տուաւ, որ Իրաքի սահմանակից երկիրներէն իւրաքանչիւրը իր սեփական օրակարգը ունի, ինչ որ կը նշանակէ, թէ՝ «չենք կրնար իսկապէս թափանցիկ ըլլալ»:

Ուշագրաւ է նաեւ, որ Միացեալ Նահանգներու կողմէ նշանակուած Իրաքի ժամանակաւոր իշխանութիւնն ալ համաձայն չէ թրքական բանակի մուտքին: Հիւսիսային Իրաքի Քիւրտիստանի ժողովրդավարական կուսակցութեան ղեկավար Մասուտ Պարզանի, որ Իրաքի ժամանակաւոր կառավարական խորհուրդին անդամներէն մէկն է, Երկուշաբթի օր աՀիրէի մէջ Արաբական լիկային կոչ ըրաւ, որ ընդդիմանայ Իրաքի մէջ թրքական ուժեր հաստատելու գաղափարին: Ան Արաբական լիկայի ղեկավար Ամր Մուսայի հետ տեսակցութենէ մը ետք թղթակիցներուն յայտնեց, որ Իրաքի մէջ ուժերու որեւէ հաստատում պէտք է կանաչ լոյս ստանայ կառավարական խորհուրդէն եւ տեղի ունենայ ՄԱԿ-ի բանաձեւերուն շրջագիծին մէջ:

Պարզանի դիտել տուաւ, որ Թուրքիայէն կամ դրացի այլ երկիրներէ ուժերու Իրաք ուղարկելու քայլը լարուածութիւնը աւելի եւս պիտի սրէ երկրին մէջ: «Թուրքիա իր սեփական օրակարգը ունի եւ Իրաքի մէջ անոր միջամտութիւնը բազմաթիւ հարցերու դուռ պիտի բանայ», ըսաւ ան:

Իսկ Իրաքի ժողովրդային կարծիքին մասին խօսիլը աւելորդ է արդէն: Իրաքի մէջ արտաքին ուժերու ներկայութեան ընդդիմացող շարժումները իրենց կեցուածքը անցեալ շաբաթ արտայայտեցին անձնասպանական արարքով մը, որ տեղի ունեցաւ Պաղտատի թրքական դեսպանատան առջեւ: Այս արարքին սպաննուեցաւ անձնասպանութեան դիմած անձը եւ վիրաւորուեցան 10 ուրիշներ: Փաստօրէն, ապարդիւն էին Թուրքիոյ բանակի սպայակոյտի փոխ հրամանատար զօր. Իլքէն Պաշպուկի զգուշացումները, եւ նախատեսուածէն շուտ ու այլ վայրի մէջ սկսան հակաթրքական արարքները: Պաշպուկ զգուշացուցած էր, թէ թրքական ուժերը պիտի հակադարձեն, եթէ հիւսիսային Իրաքի մէջ քիւրտերուն կողմէ յարձակումի ենթարկուին: Թուրք զինուորները սկզբունքով քրտական հողամասերէն դուրս պիտի հաստատուին, սակայն անոնք «պարտադրաբար» այդ շրջանէն պիտի անցնին...

Դէպքերու ամբողջ իրադարձութիւններ կը ձգէին այն տպաւորութիւնը, թէ Թուրքիա պարզապէս Միացեալ Նահանգներու դիմումին ընդառաջելու պարտադրանքին տակ կ'առնէ Իրաք զօրք ղրկելու որոշումը: Կը կարծուէր նաեւ, որ Իրաք զինուոր ղրկելու հարցին մէջ Թուրքիոյ խորհրդարանին կողմէ անցեալ շաբաթ կառավարութեան տրուած լիազօրութեամբ այլեւս ամէն ինչ կարգադրուած էր եւ Թուրքիա շուտով իր զինուորը պիտի ղրկէ Իրաք: Սակայն, Խորհրդարանի քուէարկութենէն առաջ, վարչապետ Ռեճէփ Թայիփ Էրտողանի կատարած կոչը որոշ չափով կը բացայայտէր թրքական իրական միտումները: Ան կոչ ըրաւ երեսփոխաններուն, որ կառավարութեան որոշումին ի նպաստ քուէարկեն, որովհետեւ «խաղաղապահ զինուորներ տրամադրելով, Թուրքիա պիտի կարենայ դերակատարութիւն ունենալ ապագայ Իրաքը կազմաւորելու աշխատանքներուն մէջ»: Իսկ վերջին երկու օրերու զարգացումները աւելի յստակացուցին պատկերը եւ ցոյց տուին, թէ այս հարցը տակաւին շատ ջուր պիտի վերցնէ: Ամերիկացիները դեռ կը խօսին Թուրքիոյ հետ կատարուած բանակցութիւններուն մասին եւ երբեւէ ջատ ալ անհամբեր չեն թուրք զինուորը Իրաքի մէջ տեսնելու ուղղութեամբ:

Աւելի՛ն. Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուըլ 15 Հոկտեմբերին Ուաշինկթընի մէջ կատարած յայտարարութենէն ի յայտ կու գայ թէ Թուրքիա ի՛նք շահագրգռուած է Իրաք զինուոր ղրկելու հարցով: Փաուըլ անդրադառնալով օտար ուժերու ու մանաւանդ թուրք զինուորի Իրաք երթալու հարցին, ըրաւ խորհրդաւոր յայտարարութիւն մը եւ ըսաւ, որ Թուրքիա ուժեղ փափաք յայտնած է Իրաք զինուոր ղրկելու ուղղութեամբ եւ հիմա իրենք կը ջանան այս հարցին մէջ առկայ դժուարութիւնները լուծել: Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարը պնդեց թէ Թուրքիա վճռաբար ուզած է իր մասնակցութիւնը բերել Իրաքի մէջ եւ հիմա «կը ջանանք հարթել որոշ դժուարութիւններ»:

«Մարմարա», տարբեր աղբիւրներ վկայակոչելով, կը հաղորդէ, թէ թուրք զինուորին Իրաք երթալուն մասին ամերիկացիներուն պատասխանը տակաւին չէ եկած եւ ուշացած է: Թուրքիոյ քաղաքական դիտորդներ կը կարծեն, թէ Թուրքիոյ խորհրդարանը շատ շուտ որոշում կայացուց զինուոր ղրկելու մասին, ուստի ամերիկացիք տակաւին պատրաստ չէին: Քաղաքական շրջանակներու կարծիքն ալ այն է, որ Միացեալ Նահանգներու այս վարանումը եկած է քիւրտերու սպառնալիքներէն եւ Իրաքի ժամանակաւոր կառավարական խորհուրդին կողմէ թուրք զինուորի հասցէին բարձրացող վերապահութիւններէն:

Աւելցնենք, թէ Թուրքիոյ նախագահ Ահմէտ Նեճտէթ Սեզէր խորհրդարանի որոշումէն ետք դիտել տուաւ որ զինուոր ղրկելու լիազօրութիւնը, որ տրուած էր խորհրդարանին կողմէ, չի նշանակեր որ այդպիսի լիազօրութիւն անպայման պիտի գործածուի ու անպայման թուրք զինուոր պիտի ղրկուի Իրաք:

Այս բոլորը քով-քովի դնելով կարելի է եզրակացնել, թէ Թուրքիա կը փորձէ Միացեալ Նահանգներու պահանջներուն բաւարարութիւն տալու տպաւորութիւն ստեղծել, միաժամանակ ապահովել ութ միլիառ տոլարէ աւելի օժանդակութիւնը, իսկ Իրաքի մէջ իր ներկայութեամբ կարելիութիւն կ'ունենայ քրտական գործօնի կարելիութիւնները սահմանափակել ու հակակշռել: Ա՛յս նկատի ունէր Էրտողան, երբ կ'ըսէր թէ Իրաք զօրք ղրկելով «Թուրքիա պիտի կարենայ դերակատարութիւն ունենալ ապագայ Իրաքը կազմաւորելու աշխատանքներուն մէջ»:

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»

«ԱԶԴԱԿ»Ի
ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ
«ԱԶԴԱԿ»Ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.- 258526, 260115 եւ 241274:

Մշակութային Էջ

ԻՆՔՆ ԻՐՄԷ ԽՈՒՍԱՓՈՂ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏՈՒՀԻՆ

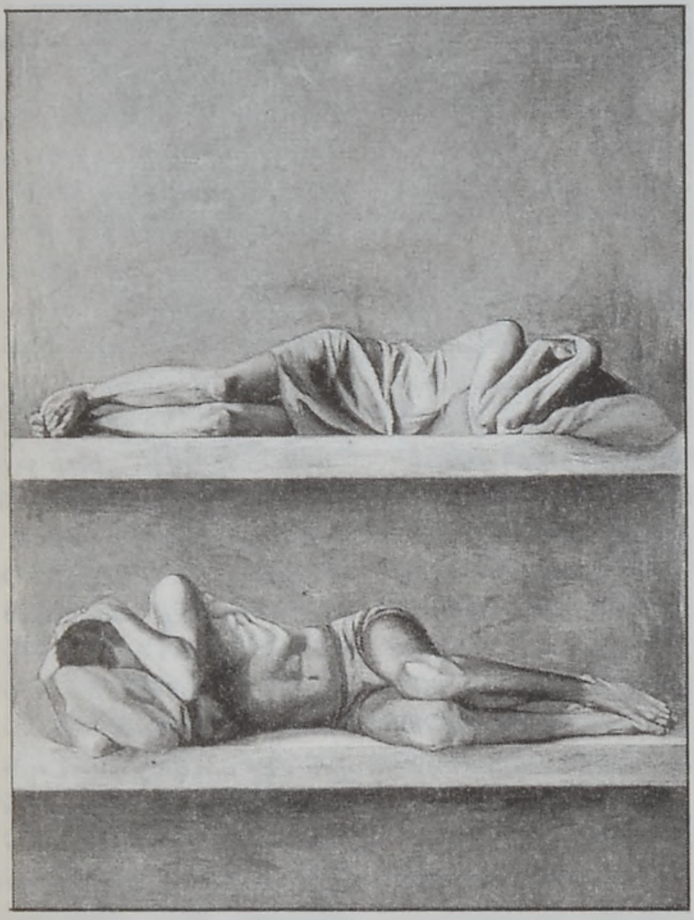

«Քնատութիւն», գործ՝ Ֆլաւիա Քուտսիի

«Երեւոյթներ» ընդհանուր խորագիրին տակ լիբանանցի երիտասարդ գեղանկարչուհի Ֆլաւիա Քուտսիի վերջին ստեղծագործութիւնները ցուցադրուեցան 15 Սեպտեմբերէն 18 Հոկտեմբեր, «Էփաս Էս. Տէ.» ցուցասրահին մէջ (Շարլ Հըլու պողոտայ):

Ցուցադրութեան դրուած չուրջ երեսուն ստեղծագործութիւնները կարելի է բաժնել երեք մասերու.

ա.- Կերպարներ (մեծ մասամբ կիներ):

բ.- Անկենդան բնութիւններ (պատկերուած են բացառաբար միշտ պտուղներ՝ տանձ, խնձոր, նուռ եւ պանան):

գ.- Կան նաեւ բարակներ պատկերող երկու կտաւներ, որոնք իրենց բնոյթով կը տարբերին միւսներէն:

Ըստ երեւոյթին, այս ինքնուս գեղանկարչուհին իր «իւրաքանչիւր» գործը երեւոյթ մը կը նկատէ, շատ հաւանաբար՝ բառին ձեւոյթային իմաստով:

Բոլոր պարագաներուն, սակայն, յատկանշականը այն է, որ անոր արուեստը իր ամբողջութեան մէջ կարելի է իւրայատուկ երեւոյթ նկատել լիբանանեան գեղանկարչութեան մէջ՝ նկատի առնելով պատկերուած կերպարներուն հոգեկան բարդ ու տարօրինակ կառուցուածքը, որ անկասկած հոգեվերլուծութեան կը կարօտի:

Ինչպէս կին կերպարները, այնպէս ալ անկենդան բնութիւնները իրենք իրենց մէջ երկու տեսակի են ու հակադրամիասնական կապի մէջ կը գտնուին:

Մէկ կողմէ Ֆլաւիա Քուտսի պատկերած է կիներ, որոնց ինքնամեկուսացումն ու ինքնաբանտարկումը կը հասնի տառապալից ու ցաւագին վիճակի (ինչպէս՝ «Ընդդէմ քամիին», եւ կամ «Սնտուկ» գործերն են), միւս կողմէ պատկերած է այլ կիներ, որոնց համարձակութիւնը լկտիութեան կը հասնի: Օրինակ՝ «Թաւամազ» եւ «Շփոթահար» գործերը:

Իրարու ներհակ խառնուածքի տէր այս «կին»երը տեղ մը, սակայն, կը դրսեւորուին ընդհանուր յայտարարի մը տակ, ուր կը տառապին անիրականանալի ձգտումներէ ու բուռն ցանկութիւններէ եւ սարսափահար կ՚ընդարմանան ապագայի անորոշութեան դիմաց: Ապագայի անչօշափելի պարապութիւնն ու միջավայրի տափակութիւնը կեանքը կ՚առաջնորդեն դէպի հոգեկան փակուղի, ուր մարդը ինքզինք մինակ կը գտնէ տիեզերքին մէջ: Առանձնութենէ ծնած տուայտանքները կինը կ՚առաջնորդեն տագնապներու, ուր հեշտանքը տեղի կ՚ունենայ մարմնականէն դէպի հոգեւոր ոլորտ, իրականէն դէպի երազի ճամբան եւ ի վերջոյ՝ կեանքէն դէպի մահ:

Հոգեկան բարդ կացութիւններու տէր այս գեղանկարչուհին կը փորձէ փախուստ տալ իրականութենէն եւ ապաստանիլ ծերպերու, խորշերու կամ ամուր չինուած սնտուկներու մէջ: Ան կը խուսափի իրականութենէն ու կը փորձէ դիտողին ուշադրութիւնը շեղել, մանաւանդ երբ մատը ճի՛շդ վէրքին վրայ դրուած է արդէն, ինչպէս՝ «Քնատութիւն» կտաւին պարագային, ուր քնատութեան հետքն իսկ գոյութիւն չունի: Հոս պատկերուած են երկու կերպարներ (կին եւ տղամարդ)՝ քնացած պատուհաններուն մէջ: Քնատը երբեք այս դիրքով պիտի չերկննար, երբեք գլուխը երկու ձեռքերուն մէջ պիտի չառնէր ու չսեղմէր բարձին: Մեղքը գործելէ եւ լիցքաթափուելէ ետք, անոնցմէ իւրաքանչիւրը ինքն իր մէջ սեղմուած, ինքնիր խղճին դիմաց միայնակ է ու կը տառապի անձկութենէ, նոյնիսկ կարելի է ըսել՝ հոգեկան ընկճուածութենէ:

Ֆլաւիա Քուտսի այն քիչ արուեստագիտուհիներէն է, որոնք կեանքը կը դիտեն ու կը զգան իր խորութեան մէջ, եւ երբ մարդու տառապանքը կայ, անոնք հոգեպէս բանտարկուած կը զգան, նոյնիսկ՝ անեզր տիեզերքին մէջ:

ՄՈՎՍԷՍ ԾԻՐԱՆԻ

«ԱՌԱԳԱՍՏ»Ի ԶՐՈՒՑԱՍՐԱՀՈՒՄ Է ԱՐԹՈՒՐ ՄԵՍՉԵԱՆԸ

Արթուր Մեսչեանը սիրուած ու փնտռուած երգիչ է թէ՛ հայրենիքի եւ թէ Սփիւռքի տարածքին: Ստորեւ տրուած զրոյցը հետաքրքրական է թէ՛ իր ոճով եւ թէ բովանդակութեամբ: Ան աւելի լոյս կը սփռէ եւ աւելի հասկնալի կը դարձնէ բազմակողմանիօրէն օժտուած այս արուեստագէտին երաժշտութիւնը:

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Ինչպիսի՞ ստեղծագործական վիճակում է Արթուր Մեսչեանը, ի՞նչ շրջանում:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Նայած՝ որ ուղղութեամբ:

Հ.- Երաժշտութեան:

Պ.- «Նիթրալի» վրայ… իսկ ճարտարապետութեան մէջ շատ գոհ եմ:

Հ.- Երաժշտութեան մէջ նոյնը չէի՞ք ասի:

Պ.- Ո՛չ:

Հ.- Ի՞նչպէս են ներդաշնակւում երաժշտութիւնը եւ խօսքը ձեր ստեղծագործութիւններում: Խօ՞սքն է առաջնային լինում, թէ երաժշտութիւնը: Խօ՞սքն է առաջ ստեղծւում:

Պ.- Դէ, երեխան չի կարող ստեղծուի առաջ գլուխը, յետոյ ձեռքերը, ոտքերը… Կա՛մ միասին ստացւում է, կա՛մ միասին չի ստացւում:

Հ.- Ի՞նչպէս է ստեղծուել առաջին երգը:

Պ.- Առաջին երգը առաջին սիրոյ պէս մի բան է, պիտի ձայնդ կտրես… Ը՛… Ճիշդն ասած չեմ յիշում, ամենաառաջինը չեմ յիշում:

Հ.- Իսկ առաջին յաջողուած ե՞րգը:

Պ.- Դեռ չեմ գրել:

Հ.- Համարո՞ւմ էք արդեօք, որ ձեր «կարեւոր կանգառին» հասել էք:

Պ.- Նայած՝ որ ասպարէզում:

Հ.- Երաժշտութեան:

Պ.- … Եկէք այսպէս ասեմ, իմ գնացքը կը կանգնի զուգահեռ կանգառում, հեռու գլխաւոր ճանապարհից, երկաթուղուց անմիջապէս ընկած չի լինի, բայց որ ասեմ ընթացքի հնարաւորութիւն կ՚ունենայ… չեմ կարծում:

Հ.- Սիրո՞ւմ էք բեմը:

Պ.- Ի հարկէ, ո՛չ:

Հ.- Այսինքն՝ «Ճմռում է բեմը այս հսկայ»:

Պ.- Չէ, զզուեցնում է, չի ճմռում:

Հ.- Համերգներ տալ չէք սիրում:

Պ.- Ո՛չ:

Հ.- Կա՞յ արդեօք անկատար երազանք:

Պ.- Հազարումի:

Հ.- Կա՞յ արդեօք չկայացած սէր:

Պ.- Չէ, չէ, կատարուած է, այդ մէկը կատարուած է…

Հ.- Կա՞ն լաւագոյն յիշողութիւններ կամ լաւագոյն յիշողութիւն:

Պ.- Ինչի՞ մասին:

Հ.- Կապուած երաժշտութեան ասպարէզի հետ:

Պ.- Հետեւանքը երաժշտութեան եղաւ այն, որ կարողացայ ծանօթանալ ահռելի թուով մարդկանց հետ, թէ՛ լաւ, թէ՛ վատ:

Հ.- Իսկ ունէ՞ք ատելի մի մարդ, որ դեռ ասելիք ունէք:

Պ.- Էդ աստիճան մեծ վաստակաւոր հայ սրիկայ, ճիշդն ասած, չեմ կարծում, որ ատեմ, արհամարհել՝ այո՛, չընդունել՝ երեւի:

Հ.- Ի՞նչ էք կարծում, կա՞ն նոր յայտնութիւններ Հայաստանում:

Պ.- Շատ բարդ հարց է, գիտէ՞ք ինչի համար, Երեւանը միշտ բարդ տեղ է եղել ինչ որ մի բան յայտնաբերելու համար: Իսկապէս: Ուղղակի կարող ես չիմանալ: Կարող ես չտեսնել: Բայց դա չի նշանակում, որ չկայ: Եւ առանձնապէս որ այսօր բեմը շատ տարօրինակ վիճակի մէջ է, երաժշտութիւնը եւ արուեստը ընդհանրապէս, այսինքն առաջ մղող ուժերը, ասենք, մենակ նիւթական օգուտն է, ապրուստի ապահովման ձեւն է: Իսկ այն գլխաւոր ալիքը, որ արուեստ էր կոչւում ժամանակին, հիմա գոյութիւն չունի, այսինքն հիմա շատ աւելի դժուար է տեսնել, քան թէ առաջ: Իսկ որ չկայ, չեմ հաւատում, տաղանդաւոր ազգ ենք… Մի փոքր ծոյլ են, հիմա մի փոքր աւելի կողմնորոշումից ընկած, մի փոքր ուզում են հասկանալ, թէ ի՛նչ պիտի անեն… Իսկ տաղանդի առումով, համոզուած եմ, ահագին մարդ կայ:

Հ.- Մի բան էլ հետաքրքրական է, ձեր ժամանակներում ի՞նչ էր այդ երաժշտական շարժման, խմբերի առկայութեան պատճառը:

Պ.- Դաշտը կար, հասկանում էք, ալիք կար. առաջ բերելու, մրցելու ալիքը, իրար ճանաչելու, ինչ-որ բան ասելու, յիշում եմ ամէն մէկը շատ խանդավառ էր: Հիմա այդ խանդավառութիւնը մի քիչ ուրիշ է: Բայց ինձ թւում է՝ ամէն ինչը ժամանակաւոր է: Երբ այս վիճակից դուրս գանք, այդ ամէն ինչը կը ճչղուի, կարեւորը, որ այդ փարոսները կան, Վահանը կայ, «Բամբիռի» տղերքը կան, Երեւանում մի քանի լաւ խմբեր կան: Այդ փոքր երեք միլիոնանոց ազգի համար առայժմ հերիք է:

Հ.- Գերազանցութիւն սիրո՞ղ էք արդեօք:

Պ.- Մի քիչ վտանգաւոր բառ է: Մի բան անելուց պիտի փորձես լաւ անել, կամ՝ չանել: Մի բան կարող եմ ասել, որ կեանքիս մէջ ոչինչ չեմ արել, որի մէջ կասկած եմ ունեցել, որ ես թոյլ եմ: Եթէ մի բան չգիտեմ, երբեք չեմ մտնում, վստահ:

Հ.- Սրա հետ կապուած, արդեօք համարո՞ւմ էք, որ հեշտ է ձեզ նուագակցող երաժիշտներին:

Պ.- Ի հարկէ, ոչ: Ես երաժշտական կարգ ու կանոն չունեմ: Երէկ ես համերգում կէսը լրիւ ուրիշ բաներ էի նուագում… Վերջին րոպէին շատ բաներ փոխեցի…

Հ.- Իսկ ձեր որդու հետ ի՞նչպէս են յարաբերութիւնները բեմում:

Պ.- Բեմում չունեմ յարաբերութիւններ:

Հ.- Փորձերի ժամանա՞կ: Չէ՞ք փորձում…

Պ.- Դէ փորձել եմ, մեր տանը նուագում ենք մէկ-մէկ: Իմ երգերս ինձնից լաւ գիտի:

Հ.- Այսինքն՝ հարցեր չէ՞ք ունենում:

Պ.- Լաւ տղայ է, ընկերս է:

Հ.- Մի երկու բառ կ՚ասէի՞ք ձեր Հայաստան այցելութեան եւ վերադարձի մասին:

Պ.- Երկու բառով Հայաստանի մասին ո՛չ երէկ, ո՛չ այսօր, ո՛չ վաղը ասել հնարաւոր չէ:

Հ.- Հարցը յստակ ձեր այցելութեան մասին է:

Պ.- Հասկանում եմ: Հայաստանը բարդ տեղ է, երկու խօսքով չես ասի: Բայց լա՛ւ տեղ է… Սիրում եմ… Տարօրինակ ձեւով բարդութիւնները Հայաստանի տարածութեան չեն բռնում: Ընդամէնը երեք միլիոնանոց հանրապետութեան համար: Դա էլ կը ճչդուի, ոչինչ, այդպիսի բաներ ենք տեսել:

Հ.- Ասացիք արդէն, որ համերգներ տալ չէք սիրում, բայց ցանկութիւն կա՞յ Հայաստանում համերգ տալ:

Պ.- Ո՛չ: Իսկ ցանկութիւն կա՞յ Հայաստանում որեւէ լաւ բան անել. այո՛. ո՞րն է այդ լաւ բանը՝ չգիտեմ:

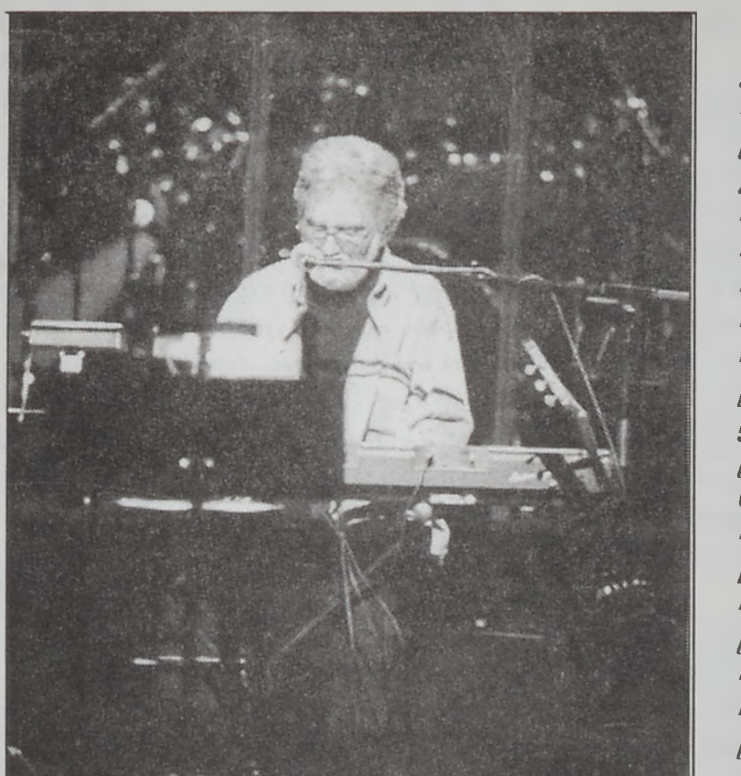

Հ.- Դուք բնակւում էք Պոսթընում, արդեօք համախմբուա՞ծ է այնտեղ հայ համայնքը:

Պ.- Ո՛չ, Պոսթընում բաժանումը շատ աւելի մեծ է: Բաժանուած է բարբառների, գաւառների եւ կրօնների: Այսինքն՝ «հայաստանցիները» դա լրիւ առանձին մի աշխարհ է, «թրքահայերը» լրիւ ուրիշ աշխարհ, «պարսկահայերը» ուրիշ աշխարհ են:

Հ.- Իսկ որեւէ բանաստեղծի առաւելութիւն տալի՞ս էք, ձեր երգերում շատ կան Մուշեղ Իշխանի բանաստեղծութիւնները:

Պ.- Որպէս առաջին փուլ, այո՛: Երկրորդ փուլում, երբ ես սկսեցի գրել, երեւի մէկ էլ Հրաչիկ Թամրազեանը, բայց մէկ-մէկ այնպիսի բան ես կարդում, ոնց որ դուս ես գրել:

Հ.- Ժամանակ տրամադրո՞ւմ էք հայ գրականութիւն կարդալու:

Պ.- Ողբերգութիւնն այն է, որ շատ կարդալու բան չկայ: Հայաստանից բերում են մէկ-մէկ: Ի միջի այլոց բաւականին տպագրութիւն կայ Հայաստանում: Ահագին գիրք են տպում, ե՛ւ ռուսերէն, ե՛ւ հայերէն: Որ ասեմ առանձնապէս ոչ մի բան, բացի Հրաչիկ Թամրազեանի վերջին բանաստեղծական հաւաքածուից ոչ մի բան չեմ կարդացել, որ մէջս մնայ: Կամ ուղղակի բախտ չի վիճակուել: Այն, ինչ որ ես տեսել եմ, դա տխուր է: Իսկ ետ գնալ եւ կարդալ այն, ինչ որ կարդացել եմ, ժամանակ չկայ:

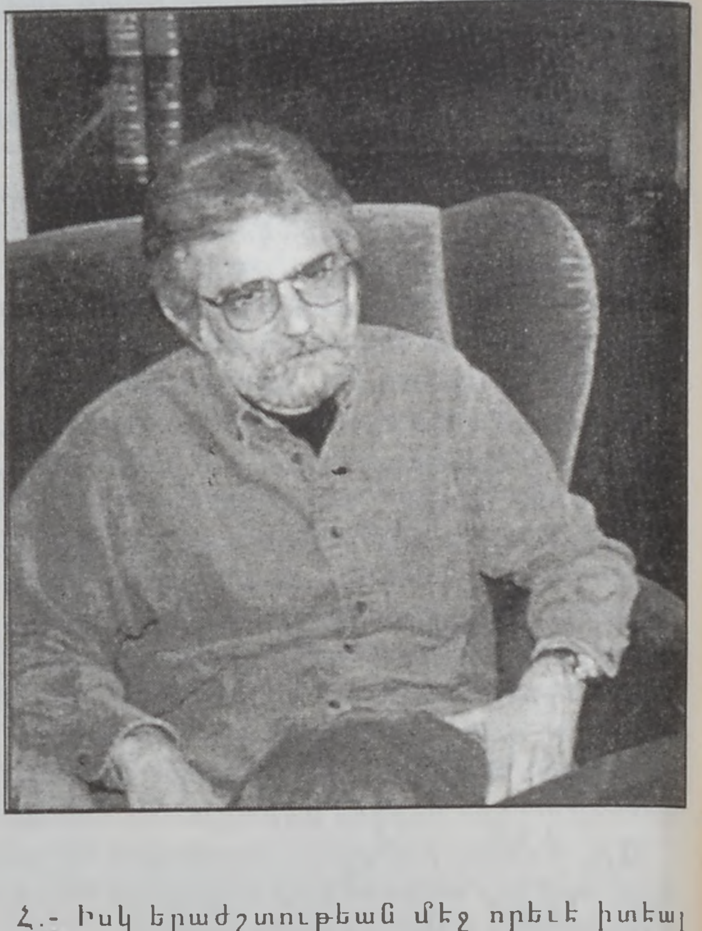

Հ.- Իսկ երաժշտութեան մէջ որեւէ իտէալ ունէ՞ք:

Պ.- Շատ են: Որպէս անձնաւորութի՞ւն նկատի ունէք, թէ՝ որպէս կենսագրութիւն…

Հ.- Աւելի որպէս կենսագրութիւն:

Պ.- Դժուար հարց է, չեմ կարող պատասխանել: Ընդհանրապէս մի բան կայ, ձեզ ասեմ, արուեստի մէջ. երաժշտութեան մէջ, երկու ուղղութիւն կայ ստեղծագործելու, կամ՝ մոցարթեան ուղղութիւն, եւ կայ Պախի դպրոց: Մոցարթեան դպրոցով՝ ամէն ինչ պիտի ստացուի շատ հեշտ, առանց տառապելու, առանց քրքրելու քեզ, այսինքն ստեղծագործել հաճոյքով, երջանկութեամբ, դա մոցարթեան ճանապարհն է: Եւ կայ գիտական, այսպէս կուռ, կառուցապատուած, դա արդէն Պախն է… գիտնական է, ակադեմիկոս, ոչինչ էլ չես կարող ասել, ամէն ինչ լուծել, դրել է այնտեղ: Բայց ես ի հարկէ կողմնակից եմ աւելի մոցարթեան դպրոցի հետ, որովհետեւ ընդհանրապէս մի բան եմ սիրում, որ եթէ մի բան դժուար է ստացւում, ուրեմն սխալ է, ճարտարապետութեան մէջ էլ է այդպէս:

Հ.- Եղե՞լ են արդեօք երաժիշտներ կամ բանաստեղծներ ձեր ընտանիքում, ումի՞ց էք ժառանգել ձայնային եւ ստեղծագործական տուեալները:

Պ.- Չէ, մեր ընտանիքում՝ երաժշտութիւն, չէ: Հայրս ճարտարապետ է եղել: Մայրս շատ լաւ երգում էր: Իսկ տատիկս առաջին «Անուշ» օփերայի երգչուհին է եղել, «Անուշ» օփերան առաջին անգամ Կիրովականում է բեմադրուել, տատիկս Անուշի արիան է երգել: Զտեսնուած ձայն է ունեցել: Բայց մեր ընտանիքում ընդհանրապէս երաժշտութեանը շատ անլուրջ են վերաբերուել, որպէս մասնագիտութիւն: Դէ, որ ես էլ եմ այդպէս վերաբերւում, էլ մնացածին պատկերացրէք: Ընդհանրապէս այսպէս եմ կարծում, ցանկացած հայ արուեստագէտ գոնէ երեք տարի ճարտարագիտական դպրոց պիտի անցնի: Երբ որ հիմքում դրուած է, այսինքն տեսողական սիսթեմն է աւելի շատ գործում, քան թէ լսողականը, ուրեմն դու երգը վերածում ես տեսողական կերպարի ու այդ տեսողական կերպարը քանդակի պէս սկսում ես մշակել, կամ լաւ ես մշակում, կամ վատ: Բայց կարեւորը այն է, որ դու ունես այդ վերաբերմունքը, դրանք վերացական խաղեր չեն, վերացական ինչ-որ երաժշտական նիւթ չէ, դա բոլորովին ուրիշ նիւթ է…

Հ.- Որեւէ մասնակցութիւն ունեցե՞լ էք շարժապատկերում կամ թատրոնում, լինի դա երաժշտութեամբ կամ կատարողութեամբ:

Պ.- Ժապաւէնը, որի համար գրել էի երաժշտութիւնը, կոչւում էր «Ճանապարհորդութիւն Երեւանից դէպի Էրզրում»: Կրիպոյետովի մասին էր ժապաւէնը, վաւերագրական ժապաւէն էր, երկար: Դա առաջին անգամն էր, 20 տարեկան էի: Իսկ որպէս դերասան մասնակցել եմ «Ադամամութիւն» ժապաւէնին:

Հ.- Ե՞րբ էր դա, ո՞ր թուականին:

Պ.- Ամերիկա տեղափոխուելուց մէկ տարի առաջ, 1988ին:

Հ.- Թատրոնի համար էլ էք երաժշտութիւն գրել, այնպէս չէ՞:

Պ.- Այո: Դա Ուսթինովի «Հեքիաթն» էր: Հեքիաթի ձեւով մարդակերի մասին, բայց մարդակերը պարզ է, որ Ստալինն էր, շատ «գիլ» ներկայացում էր: Ընդամէնը մի անգամ տուեցին եթեր, այն էր երկրորդ ծրագրով ֆուտբոլի ժամանակ: Եւ… այրեցին նիւթը, այսինքն սեսեաբրիգ չկայ, նոյնիսկ վրան չձայնագրեցին, այրեցին:

«Միայն այն չի վաճառւումը…» այդ կտորը այնտեղից եմ վերցրել: «Ճիշդը ճիշդ է, սա է կարգը, կեցցէ, տգեղն ու այլանդակը…» այսօրուան մասին էլ է:

Հարցազրոյցը վարեցին
ԹԵՐԵԶԱ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆԸ եւ
ԱՐԱՄ ԱԼԱՋԱՋԵԱՆԸ

Շար.ը՝ էջ 8

Հակառակ Գիտական Կարծիքին

ՀՐԱՇՔԻ ՀԱՄԱԶՕՐ ՔԱՅԼԵՐ

ԲՐԻՏԱՆԱՀԱՅ ՄԸ ԿԸ ԴԱՐՄԱՆԷ ՅՄԱՀ ԱՆԴԱՄԱԼՈՒԾՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ ՀԻՒԱՆԴ ՄԸ, ՄԻՆՉ ԸՆԹԱՑԻԿ ԲԺՇԿԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ԸՆԴՈՒՆԻԼ ԱՆՈՐ ԿԻՐԱՐԿԱԾ ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ: ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ «ՏԷՅԼԻ ՄԷՅԼ», «ՏԻ ԻՎՆԻՆԿ ՍԹԵՆՏԸՐՏ», «ՍԱՈՒԹ ՏԻՎԸՆ ՀԵՐԸԼՏ ԷՔՍՓՐԷՍ» ԵՒ «ՏԸ ՍԱՆՏԷՅ ԹԵԼԵԿՐԱՖ» ԹԵՐԹԵՐԸ ԿԸ ԳՐԵՆ.

Երբ Կեմմա Քուին 7 տարեկանին անդամալուծուեցաւ ինքնաշարժի արկածի պատճառով, բժիշկները անոր ընտանիքին ըսին, թէ ան այլեւս երբեք պիտի չկարենար քալել: Անոնք նոյնիսկ կասկած յայտնած էին, թէ ան պիտի կարենար շնչել առանց օգնութեան կամ որեւէ շարժում կատարել վիզէն վար: Սակայն Կեմմա մերժեց ընկրկիլ եւ այնպիսի քաջութիւն ցուցաբերեց, որ նոյնիսկ ուժ ներշնչեց անդամալուծութեան դատապարտուած «Սուփըրմէն»ի հերոս Քրիսթաֆըր Ռիվի:

Կեմմա 18 տարեկանին իր առաջին քայլերը առած է: 8 ամիս մտային աննախընթաց դարմանումի հետեւելէ ետք, ան այժմ կրնայ քալել քանի մը մեթր, ֆութպոլի գնդակ մը հարուածել եւ մարզանքի յատուկ հեծիկ մը քշել:

«Ինծի ըսուած էր, թէ անուաւոր աթոռէս երբեք պիտի չբաժնուէի: Սակայն որոշած եմ կատարելապէս բուժուիլ,- կ'ըսէ ան:- Միշտ հաւատացած եմ, թէ օր մը ամէն ինչ պիտի բարեփոխուի: Այժմ կը զգամ, թէ կրնամ ընել, ինչ որ ուզեմ: Ապագայ ունիմ եւ անհամբեր եմ»:

Կալէսի մէջ փոխադրակառք մը 1992ի Յունիսին զարնուած էր այն ինքնաշարժին, զոր կը քշէր Կեմմայի հայրը: Աղջնակին ողնայարը ծանրօրէն վնասուած էր, եւ բժիշկները ըսած էին, թէ ան երբեք պիտի չկարենար ապրիլ ազատ կեանք մը:

Սակայն Կեմմա որոշեց փաստել, թէ բժիշկները սխալ էին: Ան շուտով սորվեցաւ շնչել առանց գործիքի: Ան նաեւ սորվեցաւ գրամեքենայ մը գործածել «ծծելով եւ փչելով» անոր միացած խողովակ մը եւ վերադարձաւ դպրոց, ուր լաւ արդիւնքներ արձանագրեց քննութիւններու մէջ:

Իր ազատ ժամերուն Կեմմա քարոզարշաւ կատարած է ի նպաստ ողնայարի ուսումնասիրութեան կեդրոններու եւ աւելի քան 100 հազար փաունտ հաւաքած է: 1996ին ան իր յարատեւութեան համար արժանացաւ Քաջ Մանուկի մրցանակին: Նոյն տարին ան Քրիսթաֆըր Ռիվի նամակ մը գրելէ ետք ստացաւ պատասխան մը, որուն մէջ դերասանը կ'ըսէր, թէ նամակը օգնած էր իրեն «պայքարելով դուրս գալու իր յուսահատութեան խորերէն»:

Ապա անցեալ Նոյեմբերին Կեմմա անսպասելիօրէն որոշ չափով սկսաւ զգալ իր ոտքերը: Լսելէ ետք դարմանումի նոր միջոցի մը մասին, որ օգնած էր այլ հիւանդներու յաղթահարելու իրենց անդամալուծութիւնը, ան որոշեց փորձել:

Դարմանումը կը կիրարկէր ինքզինք «միտքի ուսուցիչ» հռչակած 54 տարեկան հայ մը՝ Հրաչ Օկալի, որ Ռեւոլուշըն Ինթըրնէշընըլ անունով սեփական դարմանատուն մը ունի Լոնտոնի կեդրոնական թաղամասերուն մէջ:

Հրաչ Օկալի՝ նախկին ոսկերիչ մը եւ հին խալիքներու վաճառական մը, որ երբեք բժշկագիտական ուսում չէ ստացած, կ'ըսէ, թէ պարզապէս հիւանդներուն հետ խօսելով եւ անոնց ուշադրութիւնը անշարժ մկաններու վրայ կեդրոնացնելով կրնայ օգնել անոնց վերագտնելու շարժելու կարողութիւնը:

«Կեմմային կը թելադրեմ գոցել աչքերը, երթալ ուղեղ, իջնել ողնայարէն վար, մինչեւ ջիղերուն ծայրամասերը, որոնք իրարու կապուած էին նախքան ողնայարին վնասուիլը, ապա թոյլ տալ, որ այդ ուժը հոսի եւ կեդրոնացեալ թափանցումով տարածուի մարմնին զանազան մասերուն մէջ, այնքան խոր, որքան կարելի է, մինչեւ որ զգայ զանոնք»:

Դարմանումի իւրաքանչիւր նիստ կը տեւէ մէկ ժամ եւ աժան չէ (80 փաունտ): Սակայն Կեմմա կը հաւատայ, թէ կ'արժէ կատարել այս ներդրումը: Ան Փետրուարէն ի վեր օրական երեք ժամ մտային վարժութեան կը հետեւի, առաւել մարզանքներ կը կիրարկէ ծանրութիւն բարձրացնելով եւ մարզանքի հեծիկ մը քշելով դարմանատան մէջ: Ան օրական յաւելեալ 5 ժամ նոյն մարզանքները կը կիրարկէ տան մէջ:

Անցեալ ամիս Կեմմա իր առաջին քայլերը նետեց իր հօր տարեդարձին առիթով, ցոյց տալու համար իր բարելաւումին ընթացքը: Այդ առիթով էր, որ ան մղուած էր առնելու իր առաջին քայլերը, որոնք արձանագրուեցան վիտէոյի վրայ:

«Ուզեցի յատուկ բան մը ընել հօրս համար, որովհետեւ շատ սերտօրէն կապուած ենք իրարու, եւ ան միշտ նեցուկ կանգնած է ինծի,- կ'ըսէ Կեմմա:- Վերջաւորութեան սենեակին մէջ ամէն ոք կ'արտասուէր, սակայն ես չլացի: Բնազդաբար քալեցի, նոյնիսկ չմտածեցի այդ մասին: Պարզապէս քալեցի»:

Թէեւ Կեմմա կը խոստովանի, թէ «ամբողջութեամբ սպառած» կը զգայ իր թափած ճիգերուն պատճառով, սակայն այդ զգացումը ուրախութիւն կը պատճառէ իրեն:

«Երբ առաջին քայլերս նետեցի, ինքզինքս հզօր չզգացի, այլ բնական», կ'ըսէ ան:

Բրիտանիոյ բժշկագիտական ընկերակցութիւնը պայման չի դներ, որ մէկը դարմանումի միջոցներ կիրարկէ միայն պաշտօնական վկայականներ ստանալէ ետք: Սակայն ընկերակցութեան համաձայն, գիտական օրէնքներով կարելի չէ պաշտպանել Օկալիի կիրարկած դարմանումի միջոցը: Անիկա նոյնիսկ կ'արհամարհէ Օկալիի դերը Կեմմայի վիճակին բարելաւումին մէջ: «Ոմանց վիճակը պարզապէս կը բարելաւուի ժամանակի ընթացքին,- կ'ըսէ բանբեր մը:- Ոչ մէկ միջոց կայ փաստելու, թէ անիկա կապ ունի դարմանումին հետ»:

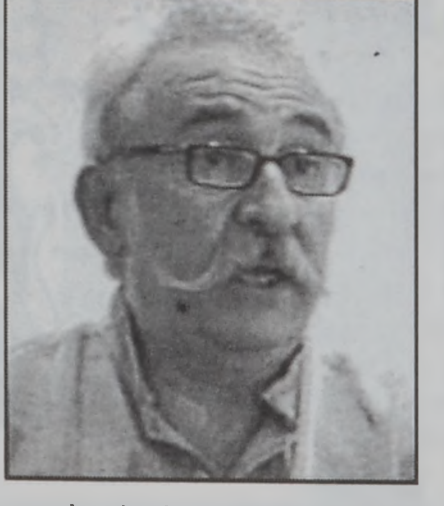

«Ես կախարդ մը չեմ եւ պարզապէս մէկու մը հպելով չեմ բժշկեր զայն: Իմ կիրարկած միջոցներս կախեալ են հիւանդին կամքէն եւ ամիսներ շարունակ իմ ցուցմունքներուս հետեւելու պատրաստակամութենէն», կ'ըսէ Հրաչ Օկալի՝ նախկին հայ ոսկերիչ մը, որ դարձած է «միտքի ուսուցիչ»:

Բրիտանիոյ Ողնայարի ուսումնասիրութեան բարեսիրական հիմնարկէն Ճոն Քաւենա «Պի. Պի. Սի.»ի հետ հարցազրոյցի մը առիթով ըսած է, թէ կատարուածը կարելի չէ ողնայարի դարմանում կոչել: «Հաւանաբար անիկա պարզապէս կը քակէ հիւանդին մարմնին մէջ հանգուցուած պահեստի ուժերը, զորս ան չէր կրնար գործածել», կ'ըսէ ան:

Կեմմա ինքնին կը խոստովանի, թէ դարմանումի այս միջոցը նոյն արդիւնքը չի տար բոլորին պարագային: «Հարկ է կամք ունենալ եւ երբեք չընկրկիլ», կ'ըսէ ան, սակայն կը յուսայ, որ «նմանօրինակ հարցերէ տառապողներուն պիտի կարենայ ցոյց տալ, թէ ինչ կարելի է իրականացնել»:

Այլ հիւանդ մը՝ 28 տարեկան Քարոլայն Միք, որ չորս տարի առաջ ախտաճանաչուած էր ողնայարի հազուադէպ եւ անբուժելի հիւանդութեամբ մը եւ դատապարտուած էր անուաւոր աթոռով շրջելու իր ամբողջ կեանքին ընթացքին, Հրաչ Օկալիի դիմած է վիրաբուժական 14 գործողութիւններու ենթարկուելէ ետք: Ան արդէն իր առաջին քայլերը նետած է: Օկալի վստահեցուցած է զայն, թէ պիտի կարենայ առանց օգնութեան քալել մինչեւ Նոր տարի:

«ԵՍ ԿԵՂԾ ՉԵՄ»

Օկալի կը յայտարարէ, թէ մտային դարմանումով, շնչառական մարզանքներով եւ ֆիզիքական վարժութիւններով յաջողած է Կեմմայի «մարմինը վերստին կապել ուղեղին» եւ անոր ուղեղին սորվեցուցած է «շարժումի տարբեր ճամբաներ» օգտագործել:

Օկալիի համաձայն, դարմանումի իր միջոցները կ'օգնեն մտքին՝ վերագտնելու շարժումի յիշողութիւնը: «Աւանդական բժշկութիւնը մարմինը եւ միտքը կ'անջատէ իրարմէ,- կ'ըսէ ան:- Սակայն հարկ է սորվիլ զանոնք վերստին իրարու կապելու ձեւը»:

Օկալի կ'ըսէ, թէ կրնայ բժշկել ոեւէ մէկը, որ կը հետեւի դարմանումի իր միջոցներուն:

«Ինչ որ կը կիրարկենք, կ'անցնի ուղեղէն. մարմինը կը գտնուի ուղեղին հակակշիռին տակ, եւ ասիկա հիմը կը կազմէ իմ աշխատանքիս: Սկեպտիկներ չեն հասկնար ասիկա: Ես կ'օգնեմ մահացու հիւանդութիւններէ տառապողներուն, սակայն, որովհետեւ բժշկագիտութիւն չեմ ուսած, աւանդութեան սպառնացող վտանգ մը կը նկատուիմ: Ինչ որ կը կիրարկեմ, կեղծ չէ: Այս մարդիկը յուսահատած էին, այժմ անոնք վերագտած են իրենց յոյսը:

Օկալի ծնած է Յորդանան եւ 1970ական տարիներուն փոխադրուած է Լոնտոն, ուր անոր կինը՝ Թրէյսի քաջալերած է, որ խորանայ իր նախասիրած գիտութեան մէջ: Ան յաջորդ 14 տարիները յատկացուցած է ուղեղին ուսումնասիրութեան, որուն վրայ հիմնած է դարմանումի իր միջոցները: Այժմ ան նոյն միջոցներով կը դարմանէ տարբեր հիւանդութիւններէ տառապող 20 անձեր:

«Ես կախարդ մը չեմ եւ պարզապէս մէկու մը հպելով չեմ բժշկեր զայն: Իմ կիրարկած միջոցներս կախեալ են հիւանդին կամքէն եւ ամիսներ շարունակ իմ ցուցմունքներուս հետեւելու պատրաստակամութենէն,- կ'ըսէ Օկալի:- Ինծի դիմողները պէտք է մղիչ ուժ մը ունենան, սիրեն կեանքը, փափաքը ունենան փոփոխութիւն մը իրականացնելու եւ յանձնուած չըլլան իրենց տառապանքին: Մտքին եւ մարմնին ուժը կը բխի բնութենէն, եւ ես կապի մէջ եմ բնութեան հետ: Սակայն խորհրդապաշտ մը չեմ եւ չեմ հաւատար, որ պէտք է լեռներուն վրայ առանձնանալ ինքզինք յայտնաբերելու համար: կը հաւատամ բնութեան տրամաբանութեան»:

Կեմմա Քուին. «Ինծի ըսուած էր, թէ անուաւոր աթոռէս երբեք պիտի չբաժնուէի: Սակայն որոշած եմ կատարելապէս բուժուիլ»:

«Կ'ուզեմ, որ մարդիկ ճանչնան գործս եւ բաց միտքով ընդունին զայն,- կ'աւելցնէ ան:- Շատեր յուսահատ են: Նիւթական յաւելեալ աղբիւրներու կարիքը ունիմ աւելի մեծ թիւով մարդոց դարմանումի միջոցներ ընձեռելու համար»:

Թէեւ Կեմմայի դարմանումը ոչ գիտական եւ անհաւանական կը նկատուի քննադատներու կողմէ, սակայն իրականութիւն է, որ անոր ոտքերը կը շարժին:

«Այժմ մեր տրամադրութեան տակ ունինք դարմանումի այս միջոցը, եւ մարդիկ պէտք չունին սպասելու գիտական անկիւնադարձային յայտնագործութեան մը», կ'ըսէ Կեմմա:

(ՀԱՄԱԴՐԱԲԱՐ)

ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ Կ'ԱՐՁԱԿԵՆ ՎՃԻՌԸ

ՆԱՓՈԼԻԻ ՄԷՋ ԻՏԱԼԱՑԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԻ ՄԸ ՄԷՋ ԿԸ ՎՃՌԵՆ, ԹԷ ԻՐԵՆՑ ՊԱՇՏԱՄՈՒՆՔԻ ԱՌԱՐԿԱՅ ՍՈՒՐՃԸ ՕԳՏԱԿԱՐ Է: «ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.» ԿԸ ԳՐԷ.

Ամէն ոք գիտէ, թէ իտալացիք շատ կը սիրեն սուրճը: Անոնք օրական 70 միլիոն էսփրեսսօ կը սպառեն հաւաքաբար:

Օրը տան կամ մօտակայ սրճարանի մը մէջ գաւաթ մը սուրճով սկսիլը անխախտելի մէկ մասը կը կազմէ իտալացիներուն առօրեային:

Այսուհանդերձ շփոթութիւն կը տիրէ սուրճին բարերար կամ վնասակար ազդեցութիւններուն շուրջ:

Սուրճին ազդեցութիւններուն վերաբերող բազմաթիւ ուսումնասիրութիւններ տարբեր եզրակացութիւններու յանգած են: Ոմանք կ'ըսեն, թէ անիկա մարմինը կը պաշտպանէ որոշ հիւանդութիւններու դէմ, ուրիշներ կ'ըսեն, թէ անձկութիւն, անքնութիւն եւ ամլութիւն կը պատճառէ:

Սակայն իտալացիներուն համար հաճոյք մը ըլլալու կողքին, սուրճ խմելը գործէն պահ մը դադար առնելու, մէկտեղուելու եւ զրուցելու առիթ մըն է:

Վերջերս Նափոլիի համալսարանին դեղագործութեան բաժանմունքը երկրին ազգային խմիչքը յանձնեց դատական ատեանի մը վճիռին:

Ամէնէն աւելի իր սուրճով հռչակաւոր իտալական այս քաղաքին մէջ 12 վկաներ հրաւիրուեցան դատական ատեան, ուր սուրճը «դատուեցաւ» իտալական տարբեր համալսարաններէ եկած իրաւագէտներու կողմէ:

«Կը նախընտրենք սուրճը, որովհետեւ անիկա կը ներկայացնէ այս շրջանը, Նէափոլիթան շրջանը, ուր սուրճը պաշտամունքի առարկայ է,- կ'ըսէ համալսարանին դեղագործութեան բաժանմունքին պատասխանատուն:- Ամէն ոք ամէն ժամու սուրճ կը խմէ օրուան ընթացքին»:

ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Սուրճին թիրախը ջիղերն են եւ անիկա ընդհանրապէս կը վնասէ մեր առողջութեան: Անիկա խանգարիչ ազդեցութիւն կը գործէ աշխատավայրին մէջ, առիթ տալով, որ մարդիկ դադար առնեն քաֆէին սպառելու համար: Իրլանտական սուրճին մէջ շաքարի եւ ալքոլի խառնուրդը յաւելեալ ազդեցութիւն կը գործէ սուրճին ներգործութեամբ:

ԴԱՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄԻ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐ

Սուրճը կը պատճառէ անձկութիւն, ջղագրգռութիւն եւ դող: Անիկա նաեւ գլխացաւ կը պատճառէ անոնց, որոնք կը տառապին քաֆէինի գերզգայնութենէ: Սուրճը կը խանգարէ մարդոց քունը, եւ անոնք կը ստիպուին յաւելյալ քաֆէին սպառել օրուան մէջ իրենց աշխուժութիւնը վերագտնելու համար: Ծխելու նման, անիկա կը խանգարէ աշխատանքային օրը, որովհետեւ պատճառաբանութիւն մըն է գրասենեակէն դուրս գալու եւ դադար առնելու:

ՊԱՇՏՊԱՆՈՂԱԿԱՆ

Շատերուն համար սուրճին գլխաւոր արժանիքը քաֆէինին աշխուժացնող ներգործութիւնն է ջղային դրութեան վրայ, ինչ որ աւելի արթուն եւ զգօն կը դարձնէ մարդիկը: Անիկա նաեւ բարերար ազդեցութիւն կը գործէ մարմինը պաշտպանելով քաղցկեղի որոշ տեսակներու դէմ, ինչպէս նաեւ՝ ջիղերու փճացումով յատկանշուած կարգ մը հիւանդութիւններու, օրինակ՝ Փարքինսըն'զի, ուղեղին մէջ աւելցնելով տոփամինի համեմատութիւնները: Փաւիայի համալսարանէն դեղաշինութեան մասնագէտ մը կը քաջալերէ սուրճի չափաւոր սպառումը եւ կ'ըսէ, թէ օրական երեք գաւաթ սուրճը կրնայ մարմինը պաշտպանել վիզի քաղցկեղի եւ լեարդի անդամալուծութեան դէմ:

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԲԱՐԻՔՆԵՐ

Դատական ատեանը յարմար նկատած է, որ մարդիկ իրենց օրը սկսին գաւաթ մը սուրճով: Դատավարութեան ընթացքին յաճախ նշուած է, թէ սուրճը կրնայ յիշուած բոլոր ժխտական ազդեցութիւնները գործել միայն չափազանցութեան պարագային: Սակայն սուրճի գործածութիւնը պաշտպանողները վիճած են, թէ ցարդ միայն երեք հոգի մահացած է սուրճի չափազանց գործածութեան պատճառով:

Այլ մասնագէտներ խօսած են սուրճին պատմութեան, անոր առնչուող աւանդութիւններուն եւ արտադրութեան մասին:

Իտալիոյ խոհանոցի ակադեմիայէն մասնագէտ մը կանչուած է բացատրելու համար քափուչինոյին բարիքները: «Իտալացիներուն համար անիկա, իր վերաշխուժացնելու յատկութեամբ հաճոյք պարգեւելու կողքին, մէկտեղուելու առիթ մը կը ստեղծէ եւ աշխատանքի պահուն քանի մը վայրկեան ազատ ժամանակ կ'ընձեռէ», ըսած է ան:

ՎՃԻՌԸ

Սուրճը անպարտ հռչակուեցաւ առանց բուռն բանավէճի, եւ անոր դէմ բոլոր ամբաստանութիւնները յետս կոչուեցան այն տրամաբանութեամբ, թէ բոլոր մոլութիւններուն նման անիկա կը վնասէ միայն, երբ մարդիկ մեծ քանակութեամբ կը սպառեն զայն: Դատախազը բացատրեց, թէ սուրճը «փրկուած» է շնորհիւ ուղեղը խթանելու, յոգնութիւնը կանխելու եւ մարդիկը աւելի արդիւնաբեր դարձնելու իր յատկութիւններուն: Իրաւագէտներ վճռած են, թէ սուրճին այս դրական ազդեցութիւնը շատ աւելի զօրաւոր է, քան՝ աշխատանքային օրուան մը ընթացքը խանգարող անոր ժխտական դերը:

Իտալիոյ տարածքին վերջերս ելեկտրական հոսանքի ընդհատումը չարգիլեց, որ իտալացիք սուրճ շինեն ու խմեն:

Հետեւաբար աշխարհի տարածքին սուրճի սիրահարներ կրնան շարունակել ամէն առաւօտ էսփրէսսօ մը խմելու իրենց սովորութիւնը Իտալիոյ սուրճի մայրաքաղաքին մէջ կայացած դատական այս իւրայատուկ ատեանին ամբողջական օրհնութեամբ:

Պատրաստեց
Լ. ԿԻՒԼՈՅԵԱՆ-ՍՐԱՊԵԱՆ

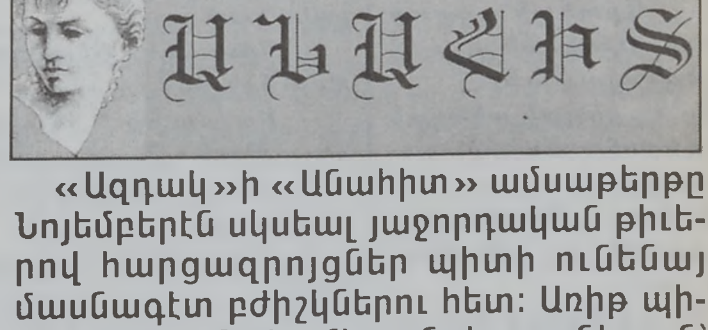

«Ազդակ»ի «Անահիտ» ամսաթերթը Նոյեմբերէն սկսեալ յաջորդական թիւերով հարցազրոյցներ պիտի ունենայ մասնագէտ բժիշկներու հետ: Առիթ պիտի տրուի նաեւ մեր ընթերցողներուն՝ ուղղելու իրենց հարցումները: Ձեր հարցումները կրնաք ուղղել անձամբ կապուելով «Ազդակ» կամ զանոնք ղրկելով ֆաքսի կամ Ե-նամակի ճամբով: «Ազդակ»ի հեռաձայնի թիւերն են 01-258526 եւ 01-260115, ֆաքս՝ 01- 258529, իսկ Ե-նամակի հասցէն՝

anahidmonthly@hotmail.com

Նոյեմբեր ամսուան հարցազրոյցը պիտի ըլլայ ընդհանուր մարմնի մասնագէտ տոքթ. Յակոբ Մելքեանի հետ:

Կը սպասենք ձեր հարցումներուն:

«ԱՌԱԳԱՍՏ»Ի ՁՐՈՒՅԱՄՐԱՀՈՒՄ...

Շարունակուած՝ 6րդ էջէն

Հ.- Ձեզ մօտ կարծես եղել են ստեղծագործական շրջաններ, կար «Կատարսիս» շրջանը, յետոյ եկաւ «Ջութակահարի» շրջանը, յետոյ «Հաղորդութեան»...

Պ.- Այո, ճիշդ է, եւ դա շատ զգալի է: Օրինակ, «Ջութակահարը» դա մի առանձին դրպոց էր: Էն ինչ որ հիմա եմ մտածում, ինչ թւում է, դա ինչ-որ մի դպրոց է: Նոյնիսկ ոչինչ չանելն էլ է դպրոց:

Ճիշդ էք, ես չեմ կարող միայն մի երգ գրել եւ ասել՝ ահա երգ եմ գրել: Օրինակ, ինչպէս կարող էի 89ի Երեւանի մասին վերաբերմունք ցոյց տալ միայն մի երգով: Ի միջի այլոց այսպէս է, շատ հեշտ է գրել, երբ որ հասկանում ես, թէ ինչի մասին է խօսքը: Բայց երբ որ չես հասկանում, օրինակ, հիմա ես չամ հասկանում ինչ է կատարւում...

Հ.- Կարծես հիմա ժողովուրդը աւելի փնտռում է «Ջութակահարի» երգերը:

Պ.- Որովհետեւ, ողբերգութիւն է, բայց փաստ է, որ «Ջութակահարի» ժամանակը դեռ չի անցել: Այսօր Հայաստանում շատ համահնչիւն բաներ կը գտնես: Եւ մի բան կայ արուեստի մէջ, օրինակ՝ ես կարող եմ այսօր երգել հանգիստ 75ին գրած երգս, եւ այնպիսի տպաւորութիւն լինի, որ երէկ եմ գրել, դա ժամանակի ամենակարեւոր փաստն է: Ինչու են ամենալաւ երգերը սիրոյ մասին, որովհետեւ սէրը չի հնանում: Բայց երբ դու գրում ես այս նիւթերով, որով ես փորձում գրել, շատ վտանգաւոր է, որովհետեւ կարող է հիմա այժմէական լինի, վաղը բոլորովին արժէք չունենայ: Բայց մինչեւ հիմա տեսնում եմ այդպէս չէ...

Հ.- Իսկ երէկուան ձեր համերգից ի՞նչ տպաւորութիւն:

Պ.- Համերգից յետոյ տպաւորութիւնը կարող եմ յայտնել երեւի երկու շաբաթ յետոյ:

Հ.- Իսկ տրամադրութի՞ւնը...

Պ.- Տրամադրութիւնը... լաւ է... անցաւ է: Էս էլ անցաւ...

22 Փետրուար, 2003, Կլենտէյլ

«Առագաստ», Յունիս-2003

ԾԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ղրկելու ատեն նշել ճիշդ գիրով (հաստատութեանց պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 5570

Պատրաստեց՝ Տ.Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										■	
2					■				■		
3			■								■
4							■				
5				■						■	
6						■					
7		■						■			
8			■				■				
9					■				■		
10	■					■					
11									■		■

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Վստահելի, ուղղամիտ:
2. Ճամբայ - Կայծ - Ցաւելում:
3. Նոյն գիրերը - Իմաստազուրկ:
4. Աղաւնիի տեսակ - Աղաւնիի ծննդավայրը:
5. Ճոկան - Մանրաքար:
6. Խարազան - Կէս գլխացաւ:
7. Արական օտար անուն - Իրաքեան լրատու գործակալութիւն:
8. Ցուցական ածական - Պատշաճ - Մանիին յաջորդ օրը:
9. Խաղ - Ջրային փոխադրամիջոց - Ռամկօրէն՝ այո՛:
10. Կիլիկեան նաւահանգիստ - Հայաստանի քաղաքներէն:
11. Ըմբիշ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Ամրակազմ:
2. Հեստ, ըմբոստ - Կլայեկ:
3. Տեղափոխուած տառեր - Ժամանակի միաւոր - Հաստատական պատասխան:
4. Վայրի թռչուն - Վրաստանի գետերէն:
5. Հին, վաղեմի - Ցուցական ածական:
6. Կիտուած - Սիամանթոյի ծննդավայրը:
7. Բազմութիւն - Պահեցողութիւն - Հայ դուսան:
8. Բուն, հարազատ - Կողոպուտ:
9. Լիզպոնի նահատակներէն:
10. Հուր - Հայ դիցուհի:
11. Արտայայտումի կերպ - Տարփածու:

ԹԻՒ 5569 ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Գ	Ր	Դ	Ա	Ն	Ք	■	Հ	Ո	Մ	Ս
2	Ե	Ր	Ե	Մ	Ի	Ա	■	Ա	Ր	Ի	Ս
3	Ղ	■	Ղ	Ա	Տ	■	Լ	Մ	Ա	Ն	■
4	Ա	Մ	Ա	Ն	Ա	Կ	■	Ա	Կ	Ա	Տ
5	Ր	Ե	Ն	■	Լ	Ա	■	Ր	■	Ս	Ի
6	Դ	Ր	Ի	Ճ	■	Ն	Շ	Ա	Ն	■	Ն
7	■	Կ	■	Ա	■	Տ	Ա	Տ	Ա	Ս	Կ
8	Գ	Ա	Ռ	Ն	Ս	Ի	Ր	Ո	Ի	Կ	■
9	Ա	Տ	Ի	Կ	Ա	■	Ո	Ի	■	Ի	Մ
10	Մ	Ի	Թ	■	Ռ	Ի	Ց	■	Ե	Ի	Ս
11	■	Տ	Ա	Պ	Ա	Ր	■	Ա	Ռ	Ռ	Ի

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀԻՄՆԱՐԿ

(Գործակցութեամբ եւ հովանաւորութեամբ Երեւանի Պետական Համալսարանի)

Հայկական Նախակրթարաններու Ուսուցիչներու Որակաւորման Դասընթացք

Համագործակցութեամբ՝
Ազգ. Առաջնորդարանի Ուսումնական Խորհուրդին

Ի խնդիր Հայ Դպրոցի Զարգացման

- <u>ՆՊԱՏԱԿ</u> ***Ուսուցիչները օժտել անհրաժեշտ գիտելիքներով. համապատասխան լիբանանեան կրթական նոր համակարգի առաջադրանքներուն:***
- Դասախօսութիւններ, քննարկումներ, գործնական կիրարկումներ եւ խմբակային աշխատանք:
- <u>Տեւողութիւն</u>

  2003 Նոյեմբերէն 2004 Յունիս

  Ամիսը մէկ անգամ՝ Շաբաթ օրերը, ժամը 8:30-էն 1:30
- <u>Վայր</u>.- Մ. եւ Հ. Արսլանեան Ճեմարան, Մըզհեր

Դասընթացքի աւարտին՝ համապատասխան վկայագիր

Մանրամասնութեանց համար հեռաձայնել 04 - 712603, 04 - 712604, 03 - 429685 թիւերուն

www.hamazkayin.com

☆ Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ ☆

ԽՈՅ *(21 Մարտէն 20 Ապրիլ)*

Քիչ մը շուարած վիճակ ունիք այսօր, որովհետեւ չէք կրնար իրարմէ զատել իրական փափաքը անցողակի հաճոյքներէ: Հարկ է կեդրոնանալ մէկ նպատակի վրայ:

ՑՈՒԼ *(21 Ապրիլէն 21 Մայիս)*

Եթէ երկրէն դուրս կ'ապրիք, պիտի կարօտնաք ձեր ծննդավայրը: Բայց ասիկա անցողակի վիճակ մըն է: Շուտով պիտի վերագտնէք ձեր սիրած վայրը:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ *(22 Մայիսէն 21 Յունիս)*

Յաջողութիւնը ապահով է, եթէ շարունակէք ըլլալ այսպէս միշտ հետապնդող ու աշխատասէր: Օրուան ընթացքին պիտի ունենաք կարեւոր իրագործումներ:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ *(22 Յունիսէն 23 Յուլիս)*

Աղուոր գումար մը պիտի անցնի այսօր ձեր ձեռքը: Կարեւորը դրամը չէ, բայց անիկա առիթը պիտի ստեղծէ հաճելի պահեր անցընելու ձեր սիրելիներուն հետ:

ԱՌԻՒԾ *(24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)*

Ձեր բոլոր զէնքերը պիտի գործածեցէք հրապուրելու համար անձ մը, ազդելու համար անոր վրայ: Եւ դուք պիտի յաջողիք ու հասնիք ձեր նպատակին: Օրը փայլուն է:

ԿՈՅՍ *(24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)*

Պերճախօս մէկը պիտի փորձէ ձեզ խաբել իր ուզածը ընել տալու համար, բայց դուք ունիք անհրաժեշտ կամքն ու գիտակցութիւնը զայն պարտութեան մատնելու:

ԿՇԻՌՔ *(24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)*

Բարեկամ մը կապ պիտի պահէ ձեզի հետ երկար տարիներու բացակայութենէ ետք: Անոր այս «յայտնըւիլը» պիտի յուզէ ձեզ ու ջերմութեամբ պիտի կապւիք անոր:

ԿԱՐԻՃ *(24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)*

Եթէ անգործ էք ու կը ձանձրանաք, մի՛ յուսահատիք, այլ կրկնեցէք միշտ, որ այս վիճակը պիտի անցնի շուտով: Այս կեցուածքը լաւատեսութիւն պիտի բերէ ձեզի:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ *(24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)*

Եթէ ճամբորդութեան մը պիտի ձեռնարկէք, նախքան մեկնումը՝ առէք կարծիքը ձեր բարեկամներուն, որոնք փորձառութիւն ունին այս մարզին մէջ:

ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ *(22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)*

Եթէ ունիք հարցումներ, եղէք անվախ եւ առանց վարանելու հարցուցէք ձեզմէ փորձառուին: Այսպիսով կրնաք հասնիլ ձեր նպատակին:

ՋՐՀՈՍ *(21 Յունուարէն 19 Փետրուար)*

Ձեր յարաբերութիւնները ձեր շրջապատին հետ այնքան ալ պարզ պիտի չըլլան: Ձեր կարգին եղէք իրապաշտ ու անկեղծ, որպէսզի կարենաք հասկնալ ձեր խօսակիցին միտքերը, նպատակը:

ՁՈՒԿ *(20 Փետրուարէն 20 Մարտ)*

Ձեր աշխատանքի վայրին մէջ պիտի ստեղծուի առողջ մթնոլորտ, ինչ որ պիտի մղէ ձեզ անվախ եւ ինքնավստահ յառաջանալու, առանց կարեւորութիւն տալու նախանձողներու:

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՓԱՌԱՏՕՆ / ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ / ՁՔՕՍԱՇՐՋՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳԻՐՔԵՐՈՒ ԳԾԱՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ «ՄԷՃԻՔ ՓԵՆՍԸԼ»

Լորըն Չայլտի գծանկարներէն

Լիբանանի մէջ բրիտանական դեսպանատան եւ լիբանանեան Ամերիկեան համալսարանի կազմակերպութեամբ, 15 - 25 Հոկտեմբեր համալսարանին մէջ տեղի կ'ունենայ գծանկարներու ցուցահանդէս մը՝ «Մէճիք փենսըլ» խորագիրով:

Մանուկներու յատուկ գիրքերէ ընտրուած այս գծանկարները կը պատկանին բրիտանացի նշանաւոր գծանկարիչներու, որոնց գործերը արուեստի այս մարզին մէջ կը վայելեն համաշխարհային ճանաչում:

«Մէճիք փենսըլ» ցուցահանդէսին մէջ ընդգրկուած տասնեքէք արուեստագէտներուն գործերը անցնող տարիուան ընթացքին ցուցադրուած են Բրիտանական գրադարանին մէջ: Արուեստագէտներուն շարքին են «Քլարիս Պին, տէթգ մի» խորագրեալ մանկական երգիծական նշանաւոր գրքոյկին գծանկարներուն հեղինակ Լորըն Չայլտ, «Այ ունոթ մայ փոթի»ի հեղինակ Թոնի Ռոս, հեքիաթներու աշխարհին գծանկարներուն մէջ իրենց ներդրումը ունեցող Անճելա Պարրէթ եւ Էմմա Չէչեսթըր Քլարք, ծաղկումի գծանկարներու մասնագէտներ Փոսի Սիմընտս, Ռէյմընտ Պրիկզ եւ ուրիշներ:

Ցուցահանդէսին կուգահեռ կը կազմակերպուի դասախօսութիւն մը, որ տեղի պիտի ունենայ Երկուշաբթի, 20 Հոկտեմբերի երեկոյեան ժամը 6:00ին, համալսարանին մէջ: Այս առիթով անգլիացի գծանկարիչ Լեօ Տաֆ, որ կը դասախօսէ Քինկինկթընի համալսարանին մէջ, պիտի ներկայացնէ «Տրուինկ էգ փրուսէս» խորագրեալ նիւթը՝ տեղւոյն վրայ գծանկարելով:

«Մէճիք փենսըլ» ցուցահանդէսը կարելի է այցելել առաւօտեան ժամը 10:00էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:00:

ԱՅՍՕՐ

- Երաժշտական երեկոյ՝ «Հարմոնի տիւ սուար», ժամը 18:30ին, Ֆրանսական Մշակութային Կեդրոն:
- Պարային ելոյթ՝ «Վուայաժ տ'էօն քոր», ժամը 20:30ին, «Մատինա» թատերասրահ, մինչեւ 24 Հոկտեմբեր:
- Լուսանկարչական ցուցահանդէս՝ Ալեքսանտր Մաքսիմովիչ Զիլովի գործերը, Ռուսական Մշակութային Կեդրոն, մինչեւ 27 Հոկտեմբեր:
- Թատրոն՝ «Պ'Ինթիզար Կոտօ», ժամը 20:30ին, Պէյրութ թատերասրահ, մինչեւ 24 Հոկտեմբեր:
- Լուսանկարչական ցուցահանդէս՝ «Փալեսթին աւան 1948», Ֆրանսական Մշակութային Կեդրոն, մինչեւ 31 Հոկտեմբեր:

ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 20ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2003

ՊԷՅՐՈՒԹ
ՄԱՍԱՄԲ ԱՄՊՈՏ

ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆ
ՑԵՐԵԿ՝ 28°C

ԳԻՇԵՐ՝ 21°C

ԽՈՆԱՒՈՒԹԻՒՆ՝
63%

ԱԶԴԱԿ ՕՐԱԹԵՐԹ 50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

20 Հոկտեմբեր 1953

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼ

ԼԱՒ ԱՆԳԼԻԱՑԻՆ ԵՒ ԳԷՇ ԱՆԳԼԻԱՑԻՆ...

ՎԵՐՋ ՊԷՏՔ Է ԳՏՆԷ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՐԿՈՒՈՒԹԻՒՆԸ

Թրքական «Վաթան» թերթի խմբագրապետ Ահմէտ Էմին Եալման, որ վերջերս Անգլիա այցելած էր, խմբագրականին մէջ կը գրէ.-

Անգլիացիները իրօք մեծ ազգ են, ոչ ոք անոնց ձեռքէն կրնայ խլել մեծութիւնը: Պատմութեան ընթացքին անոնց խաղացած շինարար դերը նոր հորիզոններ բացաւ միւս ազգերուն առջեւ: Ի փոխարէն, Անգլիա կը կրէ պատասխանատուութիւնը խել մը տգեղ եւ սմսեղուկ ու պատեհապաշտ արարքներու, որոնք չեն սպասուիր երբեք իրմէ: Մանաւանդ մենք շատ կրեցինք ասոնց դառնութիւնը, ուրիշ ազգեր դեռ կը կրեն:

Ահա այս պատճառով է, որ Անգլիա միշտ չի մնար իրեն արժանի բարձրութեան վրայ: Միայն թէ նկատի առնելու է, որ մեր տգեղ գտած արարքներէն անտեղեակ է անգլիացի ազգը, ասոնց պատասխանատուութիւնը կը կրեն խել մը *փոլիթիքոս*ներ:

Պատմութեան տարօրինակ քմայքին պատճառով թրքասիրութիւնն ու ռուսասիրութիւնը 19րդ դարու կէսէն սկսեալ բանավէճի ծնունդ տուած է երկու տեսակ անգլիացիի: Լաւ անգլիացին մեզ բռնած, ուղղամտութեան եւ քաջալերութեան զգացումներով Խրիմի պատերազմին մէջ նետուած է, յոռի անգլիացին ալ ջանացած է սակարկել Ռուսիոյ հետ սմսեղուկ հաշիւներով ու աղէտէ գլոած է Անգլիան:

Մեզի դէմ հետապնդուող քաղաքականութեան զիկզակներն ալ նմանօրինակ բնոյթ կը կրեն: Ասոր կարկառուն ապացոյցն է վերջերս «Թայմզ»ի մէջ լոյս տեսած յօդուածը: Կարելի է ըսել, որ մեր անկախութիւնը ձեռք բերած ըլլալուն համար Անգլիոյ կայսերապաշտ կողմը չի ներեր մեզի ու խուլ ատելութիւն մը կը սնուցանէ մեզի դէմ:

Մենք չենք փոխադարձեր ասոր: Կը յիշենք լաւ անգլիականութեան մը գոյութիւնը եւ կը ջանանք պահպանել մեր բարեկամութիւնը անոր հանդէպ: Միայն թէ անգլիացի ազգին շահուն կը բաղձանք, որ վերջ գտնէ անգլիական երկուութիւնը: Այլապէս, եթէ այս երկուութիւնը շարունակուի, անգլիականութեան գլուխը պիտի ուտէ եւ պատճառ պիտի դառնայ, որ ազատ աշխարհի վստահութիւնը կորսնցնէ ու ազգամիջեան քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ մասնաւորաբար գերմաններուն առջեւ ետ մնայ:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

Հ.Մ.Ը.Մ. - ՇԱՊԱՊ ՍԱՀԷԼ՝ 0-0

Երէկ, կէսօրէ ետք Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի ֆութպոլի ներկայացուցչական խումբը բարեկամական մրցում մը կատարեց Շապապ Սահէլի դէմ եւ 0-0 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց անոր հետ։

Հ.Մ.Ը.Մ.ի մարզիկները իրենց մրցակիցէն աւելի կոլ նշանակելու ստոյգ առիթներ ունեցան, սակայն չյաջողեցան ցնցել Սահէլի բերդը։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄՈՆԱՔՕ ՉԿՐՑԱՒ ԼԱՒԱՊԷՍ ՕԳՏՈՒԻԼ ՄԱՐՍԷՅԻ ՊԱՐՏՈՒԹԵՆԷՆ

Մարսէյի բերդապահ՝
Վետրան Ռունյէի դիրքը վտանգուա՞ծ...

Ֆրանսայի ֆութպոլի ախոյեանութեան 10րդ հանգրուանի մրցումներուն, ընդհանուր դասաւորման պարագլուխի դիրքը գրաւող Մոնաքօ չկրցաւ օգտուիլ իր անմիջական մրցակիցին՝ Մարսէյի կրած պարտութենէն, երբ իր դաշտին վրայ 1—1 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Օքսէռի հետ։ Մրցումին 6րդ վայրկեանին, մարզիչ Կի Ռուի կազմը բացաւ հաշիւը, շնորհիւ Պոնավենթիւր Քալուի նշանակած կոլին։ Դաշտին տէրերը, որոնք այս եղանակին իրենց դաշտին վրայ պարտութիւն չեն կրած 77րդ վայրկեանին նշանակեցին իրենց հաւասարութեան կոլը, շնորհիւ՝ Լիւտովիչ Ժիուլիի։ Այսպիսով, մարզիչ Տիտիէ Տեշանի կազմը՝ Մոնաքօ, մնաց միակ խումբը, որ ցարդ միայն մէկ պարտութիւն կրած է։

10րդ հանգրուանի բացման մրցումին, որ տեղի ունեցաւ անցեալ Ուրբաթ օր, Մարսէյ կրեց ծանր պարտութիւն մը (երրորդը այս եղանակին), երբ 4—1 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ Սթրազպուրկի դաշտէն։

Մարսէյի համակիրները սակայն, յառաջիկայ մրցումներուն ընթացքին յոյսով են, որ իրենց նախկին բերդապահը՝ Ֆապիէն Պարթէզ պիտի յաջողի լաւապէս պաշտպանել իր բերդը, նկատի ունենալով որ ան Մանչեսթըր Եունայթըտէն փոխ տրուեցաւ Մարսէյի։

Խումբին հիմնական բերդապահ՝ խրուած Վետրան Ռունյէ ըսաւ սակայն, որ պիտի պայքարի իր դիրքը չզիջելու 32 տարեկան ֆրանսացիին։

Մայրաքաղաքի կազմը՝ Փարիզ Սէն Ժերմէն եղաւ շաբաթավերջի մրցումներուն մեծագոյն յաղթականը, երբ իր դաշտին՝ «Փարք Տէ Փրէնս»ի մէջ 5—1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց վերջին դիրքը գրաւող Լը Մանը, որ միակ խումբը ըլլալով ցարդ յաղթանակ չէ կրցած արձանագրել։ Փաուլեթա (28րդ եւ 63րդ) եւ Ֆիորեզէ (40րդ եւ 62րդ) նշանակեցին երկուքական կոլ, մինչ մրցումին վերջին վայրկեանին Ռէյնալտօ նշանակեց հինգերորդ կոլը։

Ստորեւ՝ 10րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Մոնաքօ – Օքսէռ	1–1
Պասթիա – Լանս	3–1
Պորտօ – Թուլուզ	1–2
Լիլ – Աժաքսիօ	0–0
Լիոն – Սոշօ	1–1
Մէս – Նանթ	1–3
Մոնփելիէ – Կէնկան	2–0
Փարիզ Սէն Ժերմէն – Լը Ման	5–1
Սթրազպուրկ – Մարսէյ	4–1
Ռէնն – Նիս	0–0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	*ԿԷՏ*
1.– Մոնաքօ	23 (19–9)
2.– Մարսէյ	21 (17–9)
3.– Փարիզ Սէն Ժերմէն	19 (16–10)
4.– Նանթ	19 (12–6)
5.– Լիոն	18 (17–8)
6.– Սթրազպուրկ	17 (16–11)
....	
18.– Թուլուզ	9 (7–15)
19.– Կէնկան	5 (7–17)
20.– Լը Մանը	3 (2–20)

«ՄԱՐԶԻԿ»Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Մարզիկ»ի վարչութիւնը կու գայ տեղեկացնելու, թէ Պուրճ Համուտի եւ շրջակայ հայաբնակ շրջաններուն մէջ «Մարզիկ»ի նոր ցրուիչն է ԳՐԻԳՈՐ ՏԻԳՐԱՆ ՇԱՀՄԷԼԵԱՆ: Նախկին ցրուիչը՝ Յակոբ Գարակէօզեան աշխատանքէ կը դադրի, երկար տարիներու ծառայութենէն ետք:

ԱՆԳԼԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

- ԱՐՍԵՆԱԼ - ՉԵԼՍԻ՝ 2-1
- ԼԻԾ - ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՏ՝ 0-1

Անգլիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 9րդ հանգրուանի գագաթի ճակատումը, որ տեղի ունեցաւ «Հայպըրի»ի մէջ, վերջ գտաւ ի նպաստ դաշտին տէրերուն՝ Արսենալի, որ 2–1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Չելսին:

Մարզիչ Արսէն Վենկէրի կազմը բարձրագոյն դասակարգի ախոյեանութեան իր 700րդ կոլը նշանակեց, երբ 5րդ վայրկեանին պրազիլցի Էտու բացաւ մրցումին հաշիւը: Երեք վայրկեան ետք սակայն արժանթինցի Հեռնան Քրեսփօ նշանակեց Չելսիի հաւասարութեան կոլը:

Ցարդ անպարտելի միակ կազմը՝ Արսենալ արձանագրեց եղանակի իր 7րդ յաղթանակը, երբ ֆրանսացի Թիերի Հանրի օգտուելով Չելսիի իտալացի բերդապահ Քարլօ Քուտիչինիի աններելի մէկ սխալէն, նշանակեց իր կազմին հաւասարութեան կոլը:

Չելսի, որ այսպիսով կրեց եղանակի իր առաջին պարտութիւնը, պարագլուխի դիրքէն նահանջեց երրորդ դիրք:

Անցեալ եղանակի ախոյեան՝ Մանչեսթըր Եունայթըտ բարձրացաւ երկրորդ դիրք, 1–0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Լիծի դաշտէն: Արսենալէն միայն մէկ կէտով ետ մնացող մարզիչ Ալեքս Ֆերկըսընի կազմին կոլը նշանակեց խմբապետ Ռոյ Քին (81րդ):

Արսենալի յաղթանակի կոլը նշանակած՝ Թիերի Հանրի

Լիվըրփուլ կրեց յաջորդական իր երրորդ պարտութիւնը, երբ 1–0 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ նոր բարձրագոյն դասակարգ բարձրացած Փորթսմութի դաշտէն: Լիվըրփուլի նախկին մարզիկ Պերկըր նշանակեց Փորթսմութի եւ մրցումին «ոսկի» կոլը (4րդ): Նախքան այդ կոլը նշանակուիլը, Լիվըրփուլի յառաջապահ Էմիլ Հեսքի հարուածեց Փորթսմութի բերդին սիւնին:

Հուլիէ մտահոգ՝ իր կազմով

Մանչեսթըր Սիթի 6–2 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ Պոլթընը, շնորհիւ՝ Ֆիլիփսի (27րդ եւ 56րդ), Տիսթինի (48րդ), Անելքայի (58րդ եւ 72րդ) եւ Ռէյնայի (84րդ) նշանակած կոլերուն: Պոլթընի կոլերը նշանակեցին Նոլըն (25րդ) եւ Քամփօ (60րդ):

Ստորեւ՝ 9րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Արսենալ – Չելսի	2–1
Ֆուլհէմ – Վուլվզ	0–0
Լիծ – Մանչ. Եունայթըտ	0–1
Մանչ. Սիթի – Պոլթըն	6–2
Միտըլզպորօ – Նիւքէսըլ	0–1
Փորթսմութ – Լիվըրփուլ	1–0
Պիրմինկհէմ – Աստոն Վիլա	0–0
Լայսթըր Սիթի – Թոթենհամ	1–2
Էվըրթըն – Սաութհէմփթըն	0–0
Պլէքպըրն – Չարլթըն	(այսօր)

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	*ԿԷՏ*
1.– Արսենալ	23 (18–7)
2.– Մանչ. Եունայթըտ	22 (17–3)
3.– Չելսի	20 (19–9)
4.– Մանչ. Սիթի	15 (20–11)
5.– Ֆուլհէմ	15 (15–9)
....	
9.– Լիվըրփուլ	11 (12–10)
....	
18.– Միտըլզպորօ	7 (7–15)
19.– Վուլվզ	6 (3–18)
20.– Լայսթըր Սիթի	5 (10–15)

ՊՈՒՆՏԸՍԼԻԿԱ

ԼԵՒԵՐՔՈՒԶԸՆ ԳՐԱՒԵՑ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽԻ ԴԻՐՔԸ

Գերմանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան (Պունտըսլիկա) 9րդ հանգրուանի մրցումներուն, Պայէր Լեւերքուզըն 4-1 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Հերթա Պերլինի դաշտէն, գրաւեց ընդհանուր դասաւորման պարագլուխի դիրքը: Նախապէս պարագլուխի դիրքը գրաւող Վերտըր Պրեմըն, իր դաշտին վրայ 3-1 արդիւնքով պարտութիւն մը կրելէ ետք Շթութկարթէն նահանջեց չորրորդ դիրք:

Հերթայի դէմ տեղի ունեցած մրցումին, Լեւերքուզընի կոլերը նշանակեցին՝ պրազիլցի Ֆրանքա (11րդ), Տիմիթար Պերպաթով (53րդ), Պեռնտ Շնայտըր (72րդ) եւ Մարքօ Պապիչ (85րդ), մինչ հիւրընկալ կազմին կոլը նշանակեց՝ Ֆրետի Պոպիչ (47րդ):

Նախքան իր վերջին երկու կոլերը նշանակելը, Լեւերքուզըն մրցումը շարունակեց տասը մարզիկով, Տիէկօ Փլասենթէի կարմիր քարտ ստանալէն ետք (63րդ): Նշենք, որ Բ. կիսախաղի 5րդ վայրկեանին, Հերթայի մարզիկ Լափաքփինաքի կարմիր քարտ մը ստացաւ:

Պորուսիա Տորթմունտ բարձրացաւ երրորդ դիրք, իր դաշտին վրայ 6-2 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնելէ ետք Հանովըր - 96ը: Յաղթական կազմին կոլերը նշանակեցին Էվերթոն (35րդ եւ 76րդ), Լարս Ռիքըն (42րդ), Քեհլ (56րդ) եւ Եան Քոլըր (65րդ եւ 77րդ):

Անցեալ եղանակի ախոյեան՝ Պայէրն Միւնիխ չկրցաւ յաղթանակ մը արձանագրել, երբ 0-0 արդիւնքով հաւասարութեամբ հեռացաւ վտանգաւոր դիրքի վրայ գտնուող Պորուսիա Մէօնշընկլատպախի դաշտէն:

Ստորեւ՝ 9րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Վոլֆսպուրկ - Հանզա Ռոսթոք	*3-1*
Պորուսիա Մէօնշընկլատպախ - Պայէրն Միւնիխ	*0-0*
Հերթա Պերլին - Պայէր Լեւերքուզըն	*1-4*
Վերտըր Պրեմըն - Շթութկարթ	*1-3*
Քէօլն - Ֆրայպուրկ	*1-0*
1860 Միւնիխ - Այնթրախթ Ֆրանքֆորթ	*1-0*
Պորուսիա Տորթմունտ - Հանովըր - 96	*6-2*
Քայզըրսլաութըրն - Համպուրկ	*4-0*
Շալքէ - Պոխում	*0-2*

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Պայէր Լեւերքուզըն	*22 (22-7)*
2. Շթութկարթ	*21 (12-1)*
3. Պորուսիա Տորթմունտ	*19 (19-8)*
4. Վերտըր Պրեմըն	*19 (22-12)*
5. Պայէրն Միւնիխ	*18 (21-12)*
....	
16. Հանզա Ռոսթոք	*5 (11-19)*
17. Այնթրախթ Ֆրանքֆորթ	*5 (6-14)*
18. Հերթա Պերլին	*5 (7-17)*

ԹԵՆԻՍ

ԺԻՒՍԹԻՆ ՀԵՆԷՆ՝ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋԻՆ

Աշխարհի թիւ 1 դասուած նոր մարզիկ՝ ՀԵՆԷՆ, իր շահած նոր բաժակով

Պելճիքացի թենիսվուհին՝ Ժիւսթին Հենէն — Հարտէն երէկ «Սուիսքոմ—Ֆէլըրնճ» (Զուիցերիա) թենիսի աղջկանց միջազգային մրցաշարքին տիրանալէն բացի, իր ասպարէզին ընթացքին առաջին անգամ ըլլալով գրաւեց աղջկանց աշխարհի ընդհանուր դասաւորման պարագլուխի դիրքը, գահընկէց ընելով իր ազգակիցը՝ Քիմ Քլիսթըրզը, որ տասը շաբաթ մնաց առաջին։

Ռոլան Կարոսի եւ Եու. Էս. Օփընի տիտղոսներուն տիրացած Հենէն ժխուն վայրկեանի միայն պէտք ունեցաւ 6—0 եւ 6—4 արդիւնքով պարտութեան մատնելու համար իր սերպ մրցակիցը՝ Ելենա Տոքիչը։

Մրցաշարքին 2րդ դասուած Հենէն, այս տարուան իր ութերորդ տիտղոսին տիրանալէ բացի, դանձեց նաեւ 190 հազար ամերիկեան տոլար արժողութեամբ չէք մը։

Այսպէսով, Հենէն կը դառնայ 13րդ մարզիկը, որ Նոյեմբեր 1975էն ի վեր հրապարակուող աշխարհի աղջկանց ընդհանուր դասաւորման մէջ կը գրաւէ պարագլուխի դիրքը։

ՔԱԼՉԻՕ

ԻՆԹԷՐԻ ՄԱՐԶԻՉ ՔՈՒՓԸՐ ՊԱՇՏՕՆԱԶՐԿՈՒԵՑԱՒ

Իտալիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան (Քալչիօ) 2003-2004 եղանակին, Ինթէր Միլանի արձանագրած արդիւնքները, այդքան ալ հաշտ աչքով չդիտուեցան ակումբին նախագահ՝ Մասիմօ Մորաթթիի կողմէ, որ երէկ պաշտօնանկ ըրաւ ակումբին արժանթինցի մարզիչը՝ Հեքթոր Քուփըրը, ինչպէս նաեւ անոր օգնականները՝ Օսքար Արմանտօ Քաւալերոն եւ Խուան Մանուէլ Ալֆանոն։

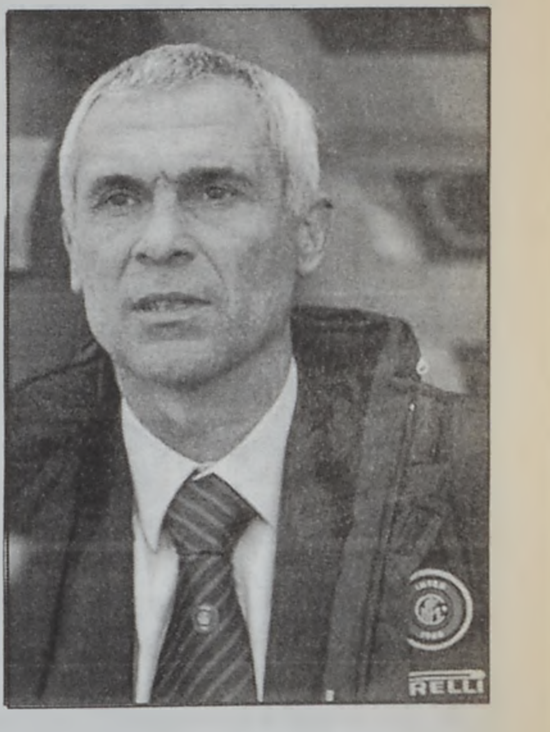

Հեքթոր Քուփըր

Մորաթթի արդէն իսկ երկու շաբաթ առաջ զգուշացուց 47 տարեկան Քուփըրը, երբ անոր կազմը պարտութիւն մը կրեց Միլանօ քաղաքի տերպիին՝ Ա. Սէ. Միլանէն։

Ինթէր, որ անցեալ Շաբաթ օր դժուարութեամբ 2-2 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց 11րդ դիրքը գրաւող Պրեշիայի հետ, այժմ եօթ կէտով ետ կը մնայ պարագլուխի դիրքը գրաւող Եուվենթուսէն։

Քուփըրի յաջորդը նշանակուեցաւ Ալպէրթօ Զաքերոնի, որ նախապէս եղած է Ա. Սէ. Միլանի եւ Լացիօ Ռոմայի մարզիչը։

Նկատի ունենալով, որ Ինթէր երէկ մեկնեցաւ Մոսկուա, ուր վաղը՝ Երեքշաբթի «Չէմփիընզ Լիկ»ի ֆութպոլի մրցաշարքին գծով մրցում մը ունի կատարելիք Լոքոմոթիւի դէմ, մէկ մրցումի համար Քորրատօ Վերտելլի պիտի ստանձնէ Զաքերոնիի պաշտօնը։

Հեքթոր Քուփըրի պաշտօնազրկման լուրը իմանալով, Ինթէրի նախկին մարզիկ՝ պրազիլցի Ռոնալտօ ըսաւ, որ ուրախ է այդ մէկին համար, որովհետեւ անոր պաշտօնազրկումը միայն լուծումն էր, խումբին արձանագրելիք արդիւնքներուն փոփոխութեան համար։

Ռոնալտօ, որ 1997էն 2002 մաս կազմեց Ինթէրի, Քուփըրի հետ հարցեր ունենալով լքեց իր ակումբը եւ միացաւ Ռէալ Մատրիտի։

Պրազիլցին, իր այդ յայտարարութիւնները կատարելով ըսաւ, որ Ինթէրի համակիր մը ըլլալով է, որ այդ մէկը կ'ըսէ, որովհետեւ կը հաւատայ, որ անոր պաշտօնազրկումը պիտի ըլլայ ի շահ ակումբին։

22 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԸ ԿՐՆԱՅ ՃԱԿԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ԸԼԼԱԼ ՊԱՔՈՒԻ ՀԱՄԱՐ

Ազրպէյճանի ընդդիմադիր չորս կուսակցութիւններ՝ Ազգային անկախութեան կուսակցութիւնը, Ժողովրդային ճակատը, Մուսաւաթը եւ Ժողովրդավարական կուսակցութիւնը որոշած են Հոկտեմբեր 22ին միացեալ հաւաք մը կազմակերպել Պաքուի մէջ: Ազրպէյճանական լրատուամիջոցներու համաձայն, Ժողովրդավարական կուսակցութեան նախագահ Սարտար Ճալալօղլու յայտարարած է, թէ ընդդիմութիւնը այս հանրահաւաքին պիտի պահանջէ չեղեալ համարել Հոկտեմբեր 15ի նախագահական ընտրութիւններուն արդիւնքը եւ նոր, ժողովրդավարական ընտրութիւններ կազմակերպել:

ԻՍՐԱՅԷԼ ՆՈՅՆԻՍԿ ՊԱՀԵՍՏԻ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ԳՈՐԾԻ ԿԸ ԼԾԷ

Ծայրայեղական պաղեստինցիներու կողմէ հաւանական յարձակումներ կանխարգիլելու նպատակով՝ իսրայէլեան բանակը երէկ պահեստի հազարաւոր զինուորներ ուղարկեց Կազա եւ Այսրյորդանան, յայտնեցին զինուորական աղբիւրներ:

Իսրայէլեան լրատուական ցանցերը յայտնեցին, որ պահեստի հինգ զօրամասեր, որոնցմէ իւրաքանչիւրը հինգ հարիւր զինուոր կը հաշուէ, ծառայութեան կանչուած են պաշտպանութեան նախարար Շաուլ Մոֆազի հրահանգով՝ անտեսելով սպայակոյտի պետ զօր. Մոշէ Եաալոնի վերապահումները: Բանակին ռատիոկայանին համաձայն, հինգ զօրամասերը յառաջիկայ երեք շաբթուան ընթացքին պիտի փոխարինեն Կազա եւ Այսրյորդանան հաստատուած կանոնաւոր ուժերը, որոնք յաւելեալ մարզումի պիտի ենթարկուին:

Մինչ այդ, իսրայէլեան ուժերը կը շարունակեն Ռաֆահի մէջ լայնածիր արշաւը: Ականատեսներ յայտնեցին, որ իսրայէլեան բանակին հրասայլերը տակաւին Ռաֆահի մէջ են: Անոնք ըսին նաեւ, որ Շաբաթէն Կիրակի լուսցող գիշերուան ընթացքին, իսրայէլեան ուժերը քանդած են տասը շէնքեր: Շաբաթ օր տեղի ունեցած բախումներուն, Ռաֆահի մէջ սպաննուեցան երեք պաղեստինցիներ, որոնցմէ մէկը Համասի անդամ է: Իսկ Այսրյորդանանի Թուլքարմ քաղաքին մէջ սպաննուեցաւ 17ամեայ Եահիա Ռիհանը եւ հինգ ուրիշներ վիրաւորուեցան: Իսրայէլեան բանակի աղբիւրներ իրենց կարգին յայտնեցին, որ Կազայէն արձակուած ութ հրթիռներ ինկած են իսրայէլեան Ստերոթ քաղաքին մէջ եւ շուրջ, սակայն առանց զոհեր պատճառելու:

(ԱՖՓ)

ՄԱՅՐ ԹԵՐԵԶԱՅԻ ԵՐԱՆԱՑՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԵՑ ՊԱՊԸ

Հարիւր հազարաւոր հաւատացեալներ Վատիկանի մէջ երէկ մասնակցեցան մայր Թերեզայի երանացման արարողութեան: Միաժամանակ եկեղեցական արարողութիւններ մատուցուեցան Հնդկաստանի արեւելեան Կալկաթա քաղաքին մէջ, ուր ան ծաւալած էր իր մարդասիրական յիսնամեայ գործունէութիւնը: Երանացման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ նախագահութեամբ Հռոմի պապին:

Ալպանական ընտանիքէ սերած մայր Թերեզայի (ծնեալ՝ 1910ին) երանացումը տարակարծութիւն ստեղծած է որոշ շրջանակներու մէջ, տրուած ըլլալով, որ տեղի կ'ունենար անոր մահէն վեց տարի ետք միայն:

Այս առիթով, իր խօսքին մէջ, պապը Մայր Թերեզան բնութագրեց իբրեւ «չքաւորներու մայրը», աւելցնելով, որ «անոր կեանքը վկայութիւն մըն է համեստ ծառայութեան ազնուականութեան»:

Վատիկանի Ս. Պետրոս հրապարակին վրայ կայացած եւ մօտ երկու ժամ տեւած այս արարողութեան մասնակցեցան շուրջ 300 հազար հաւատացեալներ, որոնց շարքին պատուիրակութիւններ՝ Հնդկաստանէն, մօտ 2000 ալպանացիներ եւ դիւանագիտական ներկայացուցիչներ:

ԹԵՀՐԱՆԻ ՄԷՋ

ԽԱԹԵՄԻ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՊՈՒԹԱՖԼԻՔԱՆ

ԹԵՀՐԱՆ, 19 (ԱՖՓ).— Ալճերիոյ նախագահ Ապտէլազիզ Պութաֆլիքա, որ պաշտօնական այցելութեան մը համար Իրան կը գտնուի, Կիրակի օր տեսակցութիւններ ունեցաւ նախագահ Մոհամէտ Խաթեմիի եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու հետ:

Երկու ղեկավարները որոշեցին մէկդի դնել անցեալի տարակարծութիւնները եւ միացեալ կեցուածք յայտարարել Իրաքի եւ պաղեստինեան հարցին հանդէպ: Խաթեմի ըսաւ, որ Իրան եւ Ալճերիա կը պայքարին ահաբեկչութեան եւ պատերազմի դէմ, պաշտպանելով բարգաւաճումը, ապահովութիւնը, ժողովրդավարութիւնը, անկախութիւնն ու յառաջդիմութիւնը: Պութաֆլիքա իր կարգին շեշտած է, թէ պաղեստինեան հարցը կը լուծուի երբ պաղեստինցի ժողովուրդը կը տիրանայ իր իրաւունքներուն:

Ալճերիա — Իրան կապերը խզուած էին 1993ին: Պութաֆլիքա եւ Խաթեմի համաձայնեցան կապերը վերահաստատել 2000ին:

ԻՐԱՆԻ ԿՈՐԻԶԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԻՆ ՀԱՐՑՈՎ

ԹԵՀՐԱՆ ՀՐԱՒԻՐԱԾ Է ՖՐԱՆՍԱՅԻ, ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԵՒ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ

ԹԵՀՐԱՆ, 19 (ԱՖՓ).- Իրան Բրիտանիոյ, Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարները Թեհրան հրաւիրած է՝ իսլամական հանրապետութեան կորիզային ծրագիրին մասին ծայր տուած վէճ մը լուծելու անոնց նախաձեռնութիւնը շարունակելու համար, յայտարարած է Իրանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը Կիրակի օր:

Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը՝ Համիտ Ռեզա Ասեֆի ըսած է, որ Իրան կը բանակցէր Եւրոպական Միութեան անդամ նշեալ երեք երկիրներուն հետ՝ անոնց կողմէ նամակի մը առաքումէն ետք, յայտնապէս *թեքնիք* օժանդակութիւն առաջարկելով եւ փոխարէնը պահանջելով, որ Թեհրան Կորիզային Ուժանիւթի Միջազգային Գործակալութեան պահանջները լիովին կիրարկէ, այսինքն փաստէ, թէ կորիզային զէնքերու մշակման գաղտնի ծրագիր չունի:

Ուրբաթ օր, իրանեան կառավարական աղբիւր մը յայտնած էր, որ ձէք Սթրօ, Տոմինիք Տը Վիլփէն եւ Եոշքա Ֆիշըր կրնան յառաջիկայ շաբաթ իսկ Թեհրան ժամանել՝ միացեալ աննախընթաց այցելութեամբ մը, որուն նպատակը լուսարձակներէ հեռու դիւանագիտական ճիգերուն թափ տալ է՝ Իրանի կորիզային ծրագիրին կապուած տագնապին լուծման համար:

Դիւանագիտական աղբիւրներու համաձայն, երեք երկիրները գաղտնի բանակցութիւններ տարած են Իրանի ղեկավարներուն հետ՝ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար կորիզային տագնապին հարցով:

Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան մէկ բանբերը Կիրակի օր մերժած է հաստատել, թէ Իրան այցելութիւն մը տեղի պիտի ունենայ:

ՄԱԿԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Միւս կողմէ, իրանցի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը Կիրակի օր ըսած է, որ իրանցի եւ ՄԱԿի կորիզային գործակալութեան պաշտօնատարներ Շաբաթ օր վերսկսած են բանակցութեանց՝ կորիզային կեդրոններու աւելի մանրակրկիտ եւ անակնկալ այցելութիւններու պահանջին գծով:

Ալի Աքպար Սալեհի ըսած է, որ «լաւատես է» բանակցութեանց արդիւնքին գծով, սակայն ոչինչ յայտնած է անոնց արձանագրած յառաջդիմութեան մասին:

ՎԱՏԻԿԱՆ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆԷ Ե. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՆԳԱՐԱ, 19 (ԱՖՓ).— Վատիկանի բարձրաստիճան մէկ պաշտօնատարը՝ կարտինալ Էրսիլիօ Թոնինի, գովասանքով արտայայտուած է Եւրոպական Միութեան միանալու Թուրքիոյ ճիգերուն, սակայն ան զգուշացուցած է, որ Եւրոպա տակաւին պատրաստ չէ իսլամ պետութիւն մը որդեգրելու:

Կարտինալը թրքական «Սապահ» թերթին մէջ լոյս տեսած հարցազրոյցի մը մէջ յայտնած է. «Եւրոպացիք պէտք է ընդունին Թուրքիոյ Ե. Միութեան անդամակցութիւնը», միաժամանակ յայտնելով, որ եթէ Թուրքիոյ անդամակցութիւնը աճապարանքով կայանայ «Եւրոպա ինքզինք կատարուած իրողութեան դիմաց պիտի գտնէ եւ ընդդիմութիւն տեղի պիտի ունենայ»:

Ան դիտել տուած է, որ Եւրոպա իր սեփական հարցերը կը դիմագրաւէ: «Երբ այդ հարցերը լուծուին եւ երբ աւելի զգուշ մթնոլորտ մը հաստատուի գաղթականութեան հարցերու առնչութեամբ, Թուրքիոյ համար աւելի պիտի դիւրանայ այդ քայլը առնելը», աւելցուցած է պաշտօնատարը:

Ան նաեւ պաշտպանած է Վատիկանի կեցուածքը, թէ Ե. Միութեան սահմանադրութեան մէջ պէտք է նշել Եւրոպայի քրիստոնեայ արմատները, շեշտելով, որ անիկա հակախլամ յայտարարութիւն մը պէտք չէ նկատել:

Ե. Միութեան անդամներուն մեծամասնութիւնը կ'ընդդիմանայ առաջարկին: Թուրքիա նաեւ դէմ արտայայտուած է անոր:

Վատիկան անդամ չէ Ե. Միութեան:

ՉԵՉԵՆԻԱ

ՔԱՏԻՐՈՎ ՏՈՒԱՒ ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԻՐ ԵՐԴՈՒՄԸ

Հարիւրաւոր զինեալներու պաշտպանութեան ներքեւ, Մոսկուայի ի նպաստ կողմնորոշուած Ահմէտ Քատիրով երէկ Չեչենիոյ նախագահի իր երդումը տուած է՝ վիճելի ընտրութիւններէ ետք, որոնք կազմակերպուած են վերջ տալու համար չորս տարուան անջատողական պատերազմին:

Սակայն երդման հանդիսութեան առիթով ցուցաբերուած բացառիկ գաղտնապահութիւնը եւ առնուած ապահովութեան միջոցառումները (անոր վայրը յայտարարուած է հանդիսութեան սկսումէն միայն մէկ ժամ առաջ) ցուցանիշ են այն հարցերուն, զորս Ռուսիա կը դիմագրաւէ՝ հանրապետութիւնը հակակշիռի տակ առնելու իր ճիգերուն մէջ:

Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինը կը ներկայացնէր անոր անձնակազմի պատասխանատու Ալեքսանտր Վոլոշին, որ խոստովանած է, թէ Քատիրով դժուարին աշխատանք մը կը դիմագրաւէ:

Քատիրով իր խօսքին մէջ խոստացած է պայքարիլ ըմբոստներուն դէմ եւ միաժամանակ միացնել աւերուած հանրապետութեան ժողովուրդը:

Ան նաեւ գովասանքով արտայայտուած է Կրեմլինի մասին, որ կայն 3 տարի առաջ նշանակած էր Չեչենիոյ կառավարիչ եւ զօրավիգ կանգնած էր անոր՝ Հոկտեմբեր 5ի ընտրութեանց:

Մոսկուայի համաձայն՝ ընտրութիւնները փաստ են, որ Չեչենիոյ մէջ կեանքը բնականոն դարձած է:

Պարզ չեչէններու համար, ընտրութիւնները եւ երէկուան հանդիսութիւնը պարզապէս այլ արար մըն են արիւնալի ողբերգութեան մէջ, որ իրենց կեանքն է:

(ԱՖՓ)

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 100ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ
ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
Ելոյթ կ'ունենան
Հայրենի միջազգային դաշնակահար
ԱՐՄԷՆ ՊԱՊԱԽԱՆԵԱՆ
Հայրենի տաղանդաւոր ջութակահար
ՄԱՐՏԻՆ ԵԱՒՐԵԱՆ
Հովանաւորութեամբ
Լիբանանի մէջ Հայաստանի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան
ԱՐԵԳ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ
Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, 25 Հոկտեմբեր 2003ին, երեկոյեան ժամը ճիշդ 8:30ին, Ամերիկեան համալսարանի «Էսէմպլի հոլ»ին մէջ
Տոմսերը ստանալ
Virgin BoxOffice Down Town BHV Jnah
Համազգայինի գրախանութէն (Շաղզոյեան կեդրոն, Պուրճ Համուտ), Տիսքոթէք Ճեքա (Պուրճ Համուտ), Սթիւտիօ Վաչէ (Հաճըն), Obelix գրախանութ (Անթիլիաս) եւ ելոյթի օրը կիշէէն կամ հեռաձայնել 01 - 249375 եւ 01 - 265899 թիւերուն:

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՌԱՋԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՐԱԹՈՆԸ ՊՍԱԿՈՒԵՑԱՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Քենիացի յաղթական եռեակը

ծաթիւ քաղաքացիներ՝ փողոցներուն երկու կողմը հաւաքուած, կը քաջալերէին մարզիկներն ու մասնակիցները, իսկ կեդրոնական Պէյրութի հրապարակը, ուր սկսաւ եւ աւարտեցաւ մարաթոնը, խռնուած էր ժողովուրդով:

Նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտ մեծ ուրախութիւն յայտնեց Պէյրութի մարաթոնի յաջողութեան համար: Նախագահը, որ ներկայութեամբ մարմնակրթութեան եւ երիտասարդութեան նախարար Սեպուհ Յովնանեանի, անձամբ տուաւ մարաթոնին մեկնարկի ազդանշանը, յայտնեց, որ հազարաւոր լիբանանցիներ, արաբներ եւ օտարներ Պէյրութի փողոցներուն մէջ մէկտեղող այս մրցումը կը նկատուի Լիբանանի մարզական կեանքին համար մեծ իրադարձութիւն մը, բազմաթիւ միջազգային խորհրդաժողովներու եւ վեհաժողովներու կողքին, որոնք վերջին քանի մը տարիներուն կայացան Պէյրութի մէջ, Լիբանանի վերադարձնելով իր շրջանային եւ միջազգային դերին ու դիրքին, շնորհիւ Պէյրութի վայելած ապահովական կայունութեան:

Նախագահ Լահուտ շեշտեց, որ մարաթոնի յաջող ընթացքը կը բացատրէ եւ կ'ապացուցէ թէ Լիբանան կը մնայ տարբեր ժողովուրդներու եւ քաղաքակրթութիւններու հանդիպման վայրը: